

IŠSIBARSTANČIOS TAUTOS LEMTIS

Prof. Romualdas Grigas

(Kai rašiau šį straipsnį, iki šventųjų Velykų – iki At-pirkėjo prisikėlimo buvo li-kusios vos kelios dienos...)

Šimtmečio žmogžudystės sukręsta doroji, sąžiningoji Lietuva perlaidojo pernai vidurvasary dingusio, o iš tiesų nukankinto kunigo-poeto, kunigo-tribūno, kunigo - meno vertybių kolekcionieriaus, kunigo - bažnyčių restauravimo organizatoriaus Ričardo Mikutavičiaus palaikus. Jis vienas iš pirmųjų atkurtoje Lietuvoje buvo apdovanotas valstybės Gedimino ordinu. Tačiau šių Velykų išvakarėse, tarytum Dievo skirtas išbandymas (o gal bausmė?) - po Lietuvą vėl sklandė Liūdesys, Skausmas ir Nerimas. Nerimas dėl tebedažnėjančių beprasmiškų aukų ir susipriešinimo. Nerimas dėl mūsų vaikų ir dėl visos lietuvių tautos ateities. Tą Nerimą tar-si įtvirtino ir prieš porą dienų Seime išsakyta Prezidento Valdo Adamkaus mintis: Lietuva panašėja į valdininkų užgrobtą valstybę...

Susimąstęs Lietuvos himno autorius. Dr. Vincas Kudirkos biustas Lietuvių kultūros darželyje. G. Juškėno nuotr.

Garbusis mūsų poetas ir akademikas Justinas Marcinkevičius prieš metus yra dar atviriau pasakęs: "Jeigu šian-dien klaustume, kas valdo Lietuvą, tai reikėtų turbūt pa-sakyti: ją valdo nusikaltimas" ("Lietuvos rytas". 1998 02 03, Nr. 27).

Gal poetas, kuriam susi-mąstymas ir melancholija yra igimti dalykai, klysta? Gal tie jo pasakyti skaudūs žodžiai tėra tik poetinės metaforos ir melancholiškos valandėlės atodūsis?

Lietuvos Teisės akademi-jos Senato pirmininko pava-duotojas doc. Alfonsas Vaiš-vila - ne poetas. Todėl jo kal-ba - racionali, paremta faktų analize. Štai keletas teiginių, paimtų iš ant mano stalo gu-linčios recenzuojamos naujos jo knygos rankraščio:

"Pasak premjero G. Vag-noriaus, 90% kontrabandos patenka į Lietuvą su oficia-liosios valdžios pagalba";

"Ar ne dėl tos pačios be-atodairiškos nusikaltėlio tei-sių ginties (kuria taip primyg-tinai mums perša Europos Sąjungos emisarai - R.G.) ci-vilizuota kova su nusikals-tamumu... vedama taip toli, kad teisėtai surinkti įrodymus nusikaltimui išaiškinti ir kal-tąjį patraukti teisminei ats-a-komybėn dažnai tampa nebe-įmanoma";

"Nusikaltėlių terorizuo-jami liudytojai vengia atvykti į teismą liudyti arba atvykę

keičia parengtinio tyrimo me-tu duotus parodymus nusikal-tėliams naudinga kryptimi";

"Profesionalūs nusikaltė-liai išeina iš teismo ne tik iš-venkę teisinės atsakomybės, bet dar gavę ir viešą "savo nekaltybės" paliudijimą, o nukentėjusieji ir teisėsaugos institucijos, prieš juos bylą vedusios lieka sugėdintos. 1997 m. sulaikyti 254 asme-nys, priklausę organizuotų nusikaltėlių grupuotėms, ta-čiau iš jų nuteisti tik 76".

Anot A. Vaišvilos, orga-nizuoti nusikaltėliai ne tik tiesiogiai, bet ir netiesioginiu būdu šiandien terorizuoja žmones, diktuoja visuomenei savo valią, priversdami ją ginkluotis, langus apsaugoti grotomis, statyti dvigubas duris, vėl vakarą nebevaikš-čioti po miestą. Verslininkus tokia padėtis verčia samdyti savo apsaugą, mokėti nusi-kaltėliams (iš dalies - ir vals-tybės pareigūnams) duokles. Tarnautojai priversti aiškiems nusikaltėliams išdavinėti jų reikalaujamus fiktyvius do-kumentus, medicininės pažy-mas ir t.t. Žodžiu, organizuo-tas nusikalstamumas ne tik privertė Lietuvos visuomenę keisti įprastą, saugumu ir kaimynystės ryšiais grįstą gyvenimo būdą ir pradėti gy-venti pagal jo diktuojamas sąlygas, bet ir suaugo su pa-čios valstybės institucijomis.

Kunigas-poetas Ričardas Mikutavičius, kurį nukankino žmogaus veidą praradę sava-naudžiai, šiandien atrodo taip, tarsi Dievo valia jam bū-tų leisti vėl atgimti ir savo neramia, prie Teisybės ir Gė-rio šaukiančia dvasia sklan-dyti po visą Lietuvą ir vi-siems - ir aukoms, ir nusikal-tėliams, ir abejingiesiems -

MOTINOS DIENAI

Su Tėvelio aparatu eisiu Mamytę nufotografuoti.

R. Kisieliaus nuotr.

byloti svarbiausią dalyką: "Pabuskime ir kelkime!" Valykimės nuo to dorovinio purvo ir maro, kuris iki pa-šaknų mus šiandien yra apni-kęs... Toji dvasia kviečia at-statyti pamintą savo orumą, nusivalyti suterštą savąjį vei-dą.

Bet ar tik vienoje Lietu-voje dedasi tokie moderniajai civilizacijai nesuprantami da-lykai? Jokių būdu. Kur nors Rusijoje - dar blogiau. Teisi-nę kovos su nusikalstamumu dilemą šiandien jau sprendžia ne viena Vakarų civilizacijai priklausanti valstybė, tame tarpe ir JAV. Betgi to fakto pripažinimas - menka paguo-da, matant ne tik savo na-muose, bet ir po modernųjį

pasaulį plintančią agresijos ir pykčio, primityvios naudos sau siekimo ir elementariau-sių doros principų niekinimo bangą.

O ar mes esame pajėgūs pakilti prieš plintantį amora-lumo marą? Taip, pajėgiais mes tapsime, jeigu apie tai visi prabilisime visu balsu. Taip, jeigu imsime galvoti apie susitelkimą - ne sovie-tinio kolektyvizmo, bet de-mokratinio bendruomenišku-mo pagrindu. Taip, jeigu di-džioji dalis mūsų tvirtai įtikė-sime: išsivaikštant, išsibars-tanti tauta - tai doroviniam nuosmukiui, dvasiniam atsi-skyrėliškumui ir tuštybei pa-smerktas žmogus.

TARPTAUTINIS KONGRESAS: KOMUNIZMO NUSIKALTIMŲ ĮVERTINIMAS Padėkime jį surengti. Dalyvaukime jame.

Kongreso tikslai

Visus Niurnbergo proce-se pripažintus nacių nusikal-timus žmonijai darė ir komu-nistai. Tačiau komunistinio teroro aukų yra keletą kartų daugiau nei nacizmo. Naciz-mas - pasmerktas, naciai - nubauti. Imtasi tarptautinių apsaugos priemonių, kad na-cizmas neatgimtų. Visa tai ir

ižvalgu, ir teisinga. Tuo tarpu, komunizmas iki šiol nepasmerktas, komunistiniai nusikaltėliai - nenubausti. Nėra jokių tautinių ar tarptau-tinių priemonių, padedančių apsisaugoti nuo komunizmo išsigalėjimo. O regioninės ar net tarptautinės komunistinės sistemos restauravimo pavo-jus yra realus.

Komunistinė sistema ne-

buvo sutriuškinta karine jėga. Ji pasitraukė, spaudžiama demokratinio judėjimo jėgų. Pasitraukė, bet neišnyko. Ji gali atgimti kitomis formomis, tačiau su totalitarizmo, nepakantumo kitoms pasau-lėžiūroms apraiškomis, linku-si vėl griebtis teroro.

Kongreso tikslas - ieš-koti būdų, kaip pašalinti
(Nukelta į 4 p.)

Girdėta iš Vilniaus

• **ATSISTATYDINIMAS.** Praėjus beveik dviem savaitėms po to, kai Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus paskelbė, kad nebeprisitiki vyriausybės vadovu, balandžio 30 d. premjeras Gediminas Vagnorius per Lietuvos televiziją pranešė, kad atsistatydina iš savo pareigų. G.Vagnorius tvirtino, kad Prezidento ir vyriausybės įtampa pastaruoju metu "kilo ne dėl asmeninės nesantaikos", o "daugiau dėl politinių motyvų". Jis pripažino, kad jo vadovaujama vyriausybė neišvengė dalykinių klaidų. G.Vagnorius paprašė, kad visuomenė už jas atleistų. Pasak G.Vagnoriaus, Lietuvai būtinas konstruktyvus bendradarbiavimas tarp Prezidento, vyriausybės ir Seimo, kuris padėtų "išsaugoti geras ekonomines tendencijas ir visuomenės rimtį bei sukurti palankesnes sąlygas piliečių laisvam ir prasmingam gyvenimui".

• **PRITARIMAS.** 41 metų G.Vagnoriaus, Ministrų Kabinetai vadovavusio beveik puse metų, atsistatydinimas įsigalios, kai atitinkamą dekretą pasirašys Prezidentas Valdas Adamkus. Jis jau padėkojo Premjerui ir visiems ministrams už darbą bei pareiškė priimsiąs atsistatydinimą.

• **ATEITIS.** G.Vagnorius atsisakė spėlioti, koks bus kitas ministrų kabinetas, tačiau yra įsitikinęs, kad tai bus Prezidento pasitikėjimo vyriausybė. Jis atmetė galimybę dalyvauti naujos vyriausybės darbe. Žurnalistams pasidomėjus, kaip G.Vagnorius išivaizduoja tolesnę savo politinę karjerą, atsakė: "Tikiuosi, būsiu konstruktyvus Seimo narys". Jis pareiškė, jog konservatoriai nebekels jokių išankstinių sąlygų dėl naujosios vyriausybės formavimo, nors išvakarėse teigė, jog konservatoriai "Prezidento sudaromoje vyriausybėje nedalyvaus".

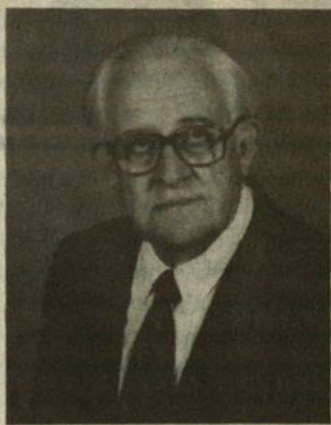
• **ULTIMATUMAS.** Likus dviem dienoms iki G.Vagnoriaus atsistatydinimo, Tėvynės sąjungos frakcija pareiškė teberemianti G.Vagnoriaus veiklą, o jei Prezidentas ir toliau reikš nepasitikėjimą jo vadovaujama vyriausybe, šalies vadovas turėtų formuoti vadinamąją "mažumos vyriausybę", kurioje nedalyvautų konservatoriai. Tokiu atveju Prezidentas turėtų imtis ir atsakomybės už jos veiklą. Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, grįžęs iš Sofijos, pasakė, kad šiam pareiškimui nepritarias. Patys konservatoriai neneigia, kad su partijos vadovu dėl pareiškimo nebuvo tariamasi. Seimo Pirmininkas aptarė padėtį su Prezidentu, kurio neišgąsdino dar vienas ultimatumas - "mažumos vyriausybės" scenarijus.

• **APGAILESTAVIMAS.** Gegužės 1 d. Lietuvos Krikščionių demokratų partija (LKDP) paskelbė pareiškimą "Dėl šalies ekonominės ir socialinės būklės". Jame sakoma: "LKDP yra susirūpinusi dėl šalies ūkio ir socialinės būklės perspektyvų. Dėl Rusijos ūkio krizės žymiai sulėtėjo ūkio vystymosi tempai, o kartu sumažėjo ir pajamos. [...] Žymus valstybės pajamų stygius šių metų pirmajame ketvirtyje buvo kompensuotas laikinai laisvomis Privatizavimo fondo lėšomis bei įplaukomis už euroobligacijas. Labai sumažėjęs eksportas, Baltarusijos išsiskolinimai už elektros energiją, sudėtingo naftos komplekso finansinės problemos, sunki ekonominė padėtis kaime, numatytos gyventojų indėlių kompensavimo programos tinkamas įgyvendinimas patvirtina sudėtingą šalies finansinės būklės perspektyvą. [...] LKDP apgailestauja, kad sunkėjanti ūkio bei socialinė būklė privedė prie politinės krizės.

• **PAGERĖJIMAS.** Statistikos departamentas pranešė, kad vyriausybės, Seimo, ministerijų ir kitų valdžios institucijų tarnautojų vidutinis darbo užmokestis praėjusį mėnesį buvo 2286 litai. Kovo mėnesį jų darbo užmokestis padidėjo net 7,5 proc. Už aukštus valdininkus mažiau uždirbo net bankų ir finansų maklerio įmonių darbuotojai - vidutiniškai po 2242 litus. Tuo tarpu visos šalies ūkio darbuotojų kovo mėnesio uždarbio vidurkis - 1050,8 Lt. Jų darbo užmokestis ir augo gerokai lėčiau - 3,9 proc. per mėnesį. Mažiausiai kovo mėnesį uždirbo žemės ūkio ir medžioklės bei žuvininkystės darbuotojai - atitinkamai po 462 ir 563,1 Lt.

• **UNIVERSITETO SUKAKTIS.** Vytauto Didžiojo universiteto bendruomenė balandžio 30 d. paminėjo universiteto atkūrimo dešimtmetį. Iškilmės prasidėjo šv.Mišiomis, kurias aukėjo Kauno arkivyskupas metropolitas Jo Ekselencija J.Tamkevičius. Bažnyčios hierarchai dalyvavo ir iškilmingame minėjime universitete, į kurį atvyko Lietuvos Respublikos Prezidentas V.Adamkus, Seimo Pirmininkas V.Landsbergis, kai kurie Seimo ir vyriausybės nariai, užsienio šalių ambasadoriai, Lietuvos aukštųjų mokyklų bei mokslo institucijų vadovai, VDU atkuriamojo senato nariai. Universiteto studentų retorių teatro dalyviai perskaitė 1989 m. balandžio 28 d. paskelbtą Vytauto Didžiojo universiteto atkūrimo Akta, primenantį šios aukštosios mokyklos atkūrimo Kaune simbolinę pradžią. Po minėjimo iškilmių dalyviams surengtas priėmimas Kauno Rotušėje. (Pagal Eltos pranešimus)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Balandžio 23-25 dienomis Vašingtone įvyko NATO valstybių vadovų suvažiavimas. Jame dalyvavo daug prezidentų, premjerų, užsienio reikalų ir gynybos ministrų. Šalia NATO tikrųjų narių vadovų buvo pakviesti ir "Partnerystės taikos labui" grupės šalių vadovai. Vašingtono valdžia ir saugumo agentūros turėjo daug rūpesčių, kaip apsaugoti tokį būrį svarbių svečių, kaip sutvarkyti gatvių eismą, kad valstybių vadovai suspėtų dalyvauti konferencijose, pasitarimuose, iškilminguose priešpiečiuose ir vakarienėse. (Šiuose renginiuose dalyvavo ir Lietuvos prezidentas. - red.)

NATO atšventė savo veiklos 50-mečio sukaktį. Ši organizacija buvo įsteigta 1949 m. balandžio 4 d. Vašingtone. Karinę sąjungą tada sudarė: JAV, Didžioji Britanija, Kanada, Prancūzija, Belgija, Danija, Islandija, Italija, Liuksemburgas, Olandija, Norvegija, Portugalija. Metams bėgant, sąjungos narių skaičius pamažu didėjo. 1952 m. vasario 18 d. įsijungė Graikija ir Turkija, 1955 m. gegužės 5 d. buvo priimta Vakarų Vokietija, 1962 m. gegužės 30 d. - Ispanija, o šių metų kovo 12 d. jos narėmis tapo Čekija, Vengrija ir Lenkija.

Istorikai tvirtina, kad mintis organizuoti demokratiinių pasaulio valstybių sąjungą kilo Britanijos premjerui Winston Churchill, kuris keturias dienas posėdžiavo karo laivuose su JAV prezidentu Franklin Roosevelt. Amerika tuo metu dar nebuvo įsijungusi į II Pasaulinį karą. Posėdžiai vyko 1941 metų rugpjūčio mėnesį. Abu politiniai vadovai surašė Atlanto chartiją, kuri pabrėžia valstybių suverenitetą, iškelia demokratiinių rinkimų svarbą, pasisako už tarptautinius įstatymus, tvarką bei pastovumą. Aštuonių skyrių pareiškime palaikoma laisva prekyba ir iškeliama žmogaus teisės.

Pasibaigus karui, šio pareiškimo idėjos buvo panaudotos, kuriant Jungtinių Tautų organizaciją. Tai buvo kertinis akmuo, kuriant pasipriešinimą Europos rytuose išgailėjusiai komunistų imperi-

NATO 50-METIS

jai. Jos pastatyta Berlyno siena buvo nuversta vos prieš dešimtmetį.

NATO sudaryta karinė galybė atgrasino Kremlius vadeivas nuo bandymo jėga išplėsti Blogio imperiją, kuri 1955 gegužės 14 d. įsteigė aštuonių valstybių karinę sąjungą - Varšuvos paktą. Nors kai kurie Kremlius vadai šūkavo Vakarams apie jų palaidojimą, šiandien Vakarų karinė sąjunga jau turi 19 narių, o Varšuvos pakto grupė 1991 liepos 1 d. buvo likviduota.

Su NATO įsteigimu sietinas ir amerikiečių atsisakymas būti nuošalyje nuo pasaulio įvykių. JAV prezidentai *Tomas Jefferson* ir *J. Monroe* praėjusio šimtmečio pradžioje vis pabrėždavo, kad Amerikos žemyno valstybės palaikys draugiškus santykius su visomis pasaulio galybėmis, tačiau jokių karinių sąjungų nesudarinės, į svetimus ginčus nesikiš ir nedalyvaus Europos karuose. Dalyvavimas prasidėjo nuo to laiko, kai JAV prezidentu po I Pasaulinio karo tapo W. Wilson. O prezidentas J. F. Kennedy 1981 metais labai aiškiai paskelbė visoms tautoms, draugams ir priešams, kad Amerika mokės bet kurią kainą, neš bet kurią naštą ir iškęs bet kokius sunkumus, kad laisvė išliktų ir sėkmingai gyvuotų. Dabartinis JAV prezidentas net kritikavo senąją Amerikos nesikišimo politiką, kuria JAV praeityje didžiavosi, lyg kokiu užtarnautu medaliu. Prezidentas pabrėžė, kad šis šimtmetis priverstė atsisakyti tokios pažiūros. Buvo du pasauliniai karai, "šaltasis karas", karai Korėjoje ir Vietname, buvo

"Audra dykumoje" (Irako įsiveržimas į Kuveitą ir jo išvijimas). Buvo kovos Panamoje, Libane, Grenadoje, Somalyje, Haityje, Bosnijoje, o dabar Kosove. Prezidentas sakė, kad amerikiečiai jungiasi su kitais, ne siekdami teritorinių laimėjimų, bet kovodami už taiką, saugumą ir laisvę.

NATO sukakties minėjimas buvo gera proga Vakarų valstybių vadovams pasitarti, paieškoti atsakymų į Jugoslavijoje iškilusius klausimus. Daugelis sąjungai priklausančių šalių pritaria, kad Serbijos veiksmai albanų apgyventoje provincijoje yra neleistinas kitos tikybos, kitaip galvojančių ir kalbančių žmonių genocidas, kurį tegalima sustabdyti, panaudojus ginklus, parodant sąjungos jėgą. Net ir serbams draugiškos Graikijos premjeras *Costas Simitis* pasakė, kad jis pritaria NATO sąjungai, tačiau net 90 procentų graikų pasisako prieš Serbijos bombardavimą. Todėl Graikija į šį konfliktą negali įsijungti.

Dabartinio bombardavimo rėmėjai tvirtina, kad Jugoslavijos prezidentas S. Miloševićus nenorėjo trauktis net iš dabartinės Bosnijos, kurioje žuvo apie 200,000 žmonių, o dar daugiau turėjo bėgti iš savo namų. Tik NATO karo lėktuvai privertė S. Miloševićių nutraukti puldinėjimus ir važiuoti į *Dayton, Ohio* tartis dėl taikos. Daugelis NATO šalių vadovų reiškia viltį, kad šiame kare užteks aviacijos puolimų ir serbų vadovai nusileis, sustabdys albanų žudynes bei jų trėmimą į kaimynines šalis.

Keliais sakiniiais

• Balandžio 19 d. Vokietijos vyriausybė oficialiai perkėlė savo sostinę iš nedidelio provincijos miesto Bonos į Berlyną. Vėl atstatytuose Reichstago rūmuose susirinko Vokietijos parlamentas. Kancleris *Gerhard Schröder* pabrėžė, kad nuo rugsėjo mėnesio visa vyriausybės veikla perkeliama į senąją Vokietijos sostinę Berlyną. Tai nereiškia, kad bus nutraukti Vokietijos istoriniai laimėjimai per paskutiniuosius 50 metų. "Vokietija atsisteis už savo Trečiojo Reicho prasižengimus, šiandien kovodama prieš terorą Kosove", - pasakė kancleris.

• Indijoje pareigas dar eina Tautinės partijos premjeras *A. Behari Vajpayee*,

nors jo vadovaujama koalicija balandžio 17 d. neteko parlamento pasitikėjimo. Prezidentas buvo pavedęs vyriausybę sudaryti Kongreso partijos pirmininkei, italų kilmės *Soniai Gandhi* - per 1991 metais įvykusį pasikėsinimą žuvusio premjero *Rajiv Gandhi* našlei. Jai irgi nepavyko gauti parlamento daugumos pritarimo.

• JAV prezidentas *B. Clinton* balandžio 19 d. paskambino telefonu Rusijos prezidentui B. Jelcinui ir paprašė jį paveikti Jugoslavijos diktatorių S. Miloševićių, kad šis sutiktų pasitraukti iš Kosovo ir nepersekiotų ten gyvenančių albanų. Prezidentas

(Nukelta į 3 p.)

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. — Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams — \$35.00, pusei metų — \$20.00, pirmą klase — \$58. Oro paštu į užsienį metams — \$110.00. Atskiro numerio kaina 70 centų. Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant — Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Redakcijos skiltis

Gerų permainų pradžia?

Lygiai prieš tris metus, kai Čikagos Lietuvių opera pakvietė į "Martos" premjerą, sutarėme susitikti ilgesniam pokalbiui su žymiu išeivijos lietuviu Valdu Adamkumi. Po rytinių Mišių Lemonte, PLC koplyčioje, iki spektaklio pradžios turėjome gražaus laiko. Būsimasis Lietuvos Prezidentas tada dar nebuvo oficialiai paskelbęs apie savo apsisprendimą, šiek tiek abejojo, kaip pavyks įveikti jam nuolat sudaromas kliūtis, tačiau širdyje gyveno tėvynės rūpesčiai. Jis gana aiškiai matė tarpusavyje konfliktuojančių, dėl valdžios ir ūkinės įtakos nuolat kovojančių jėgų prigimtį, išsidėstymą ir pajėgumą. Labiausiai jį domino, kaip pavyks atitraukti tas jėgas nuo nesibaigiančių rietėnų, švaistymosi demagogiškais kaltinimais bei pažadais ir nukreipti pozityviai veiklai, atkuriant valstybės ūkinį ir kultūrinį pajėgumą. Bene didžiausią nerimą V. Adamkui kėlė konservatoriais besivadinančios grupuotės arogancija, polinkis patiems save aukštinti, kaprizingos pretenzijos į tariamą išskirtinę padėtį valstybės valdyme, neretai peraugančios į gana įžulų nesiskaitymą su demokratiniam pasaulyje priimtomis politinio gyvenimo normomis. Jautėsi nuolatinis "konservatorių" noras ieškoti priešų ir, ne itin išsiaiškinus, ar jiems kažkuo neįtikė iš tikrųjų yra "priešai", pradėti juos pulti.

Jau tame pokalbyje iškilo klausimas, kiek laiko gali duoti ši grupuotė naujam valstybės prezidentui bent iš dalies ramiai, dalykiškai veiklai. Pretenzijos į absoliutų išskirtinumą ir savęs sutapatinimą su valstybe išryškėja net iš dvigubo grupuotės pavadinimo. Pats pavadinimas "Tėvynės sąjunga" tarsi klausia, kas yra tie, kurie jai nepriklauso? Ko gero, jie — ne už tėvynę? O klasikine konservatyvizmo ideologija besivadovaujantis socialinis sluoksnius Lietuvoje dar negalėjo atsirasti: pati jos ūkinė

struktūra tam nesudarė jokių galimybių. Noras lygiuoti į Anglijos konservatorius, net švelniai tariant, atrodo nesolidžiai. Šioje grupuotėje, susitelkusioje apie keletą ryškesnių "lyderių", yra įvairiausiai ideologijai pritariantčių ir gana skirtingai įsivaizduojančių valstybės ūkinę struktūrą bei visuomenės raidą srovių: pradedant nuo tautininkiškų iki primityviai kosmopolitinių, nuo besiveržiančių bet kuria kaina būti politikos "viršūnėje" iki bandančių giliai suvokti dabartinius politinius bei socialinius procesus. Deja, į pastarųjų balsą kol kas nelabai išsiklausoma. Partinėje vadovybėje lemiamo žodžio teisę turi kelios, gana ambicingos asmenybės ir ryškūs jų šalininkai. Tai ne kartą sąlygojo tarpusavio susikirtimus, tiesa, oficialiai tuoj pat paneigiamus.

Po konservatorių labai sėkmingų rinkimų rašydamas apie laimėjusių atsakomybę, minėjau, kad viena iš svarbiausių jų priedermių — atgauti visuomenės pasitikėjimą valdžia. Lietuvos sąlygomis to buvo galima siekti ir atitaisant buvusių valdžioje padarytas skriaudas, teisiškai priverčiant likviduoti bent dalį padarytų nuostolių. Tačiau netrukus paaiškėjo, kad laimėtojų rankos jau buvo surištos garsioju "memorandumu" su pramoninės mafijos atstovais. Šiame memorandume konservatoriai pasižadėjo neperžiūrėti privatizavimo rezultatų. Neveltui Lietuvoje tą privatizavimą taikliai vadina "prichvatizavimu" (nuo rusiško žodžio "pagriebti"). Taigi, ką pagriebiau, tas jau mano.

Savo atsistatydinimo pareiškime G. Vagnorius pripažįsta, kad jį nulėmė ne asmeniniai nesutarimai, o politiniai procesai. Jis pripažįsta, kad vyriausybė padarė klaidų ir net atsiprašo. Ar šie pripažinimai yra nuoširdūs, ar juos suvoks kaip tik visai priešingai kalbėję konservatorių atstovai, ar jie pasirengę taisyti klaidas, parodys ateitis.

Juozas Žygas

Dabar apie terminus, kuomet pradės tekėti nafta, net nebekalbama. Buvo žadėta praėjusių metų pavasarį, vėliau vasarą ir net rudenį. Pavasaris, vasara ir ruduo praėjo, o naftos nė lašas dar nenutekėjo. Šių metų pradžioje buvo minimas vasario mėnuo, kiek vėliau — balandžio vidurys, bet ir jį jau praėjo. Artėjant balandžio viduriui buvo rašyta, kad terminalas dar nėra pilnai parengtas. Jame dar nėra priešgaisrinės įrangos ir avarijos atvejais reikalingų užtvarų bei ir avarinių laivų, kurie užtvaras išdėliotų ir išsiliejusią naftą susiurbtų.

Gal prieš trejetą metų, kuomet terminalo statyba prasidėjo, buvo rašyta, kad reikėtų pagalvoti nors apie minimalų Šventosios uosto sutvarkymą. Reikia, kad avarijos atveju pagalbiniai laivai būtų netoliese. Nuo Šventosios iki terminalo būtų tik 7-8 km, o nuo Klaipėdos — gal apie 30 km. Žinant, kad tokie pagalbiniai laivai nėra greitaeigiai, jiems iš Klaipėdos atplaukti gal net pusantros valandos reikėtų. Per tiek laiko daug naftos į jūrą išsiliėtų. Bet dėl nesuprantamų priežasčių, Šventosios klausimas buvo atmestas. Bendrai paėmus, tas terminalas gali būti girnų akmuo.

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

B. Clinton net pasiūlė, kad ir Rusija galėtų atsiųsti į Kosovą savo kareivius, kurie kartu su NATO kariais prižiūrėtų Kosovę taiką ir pastovumą, kaip jau daroma Bosnijoje.

• Jugoslavija nutraukė diplomatinis ryšius su kaimynine Albanija, atšaukė savo ambasadorių ir uždarė sieną. Serbų kariuomenė apšaudė netoli sienos esantį Albanijos kaimą. Belgrado valdžia paaiškino, kad santykiai su Albanija nutraukti dėl jos paramos NATO karo veiksmuose.

• Buvęs Rusijos premjeras Viktor Černomyrdin lankėsi Belgrade ir ilgai posėdžiavo su S. Miloševićumi. Maskvos pasiuntinys pranešė spaudai, kad Rusija pritartų planui, pagal kurį taiką Kosovę prižiūrėtų tarptautinė kariuomenė.

• Baltieji Rūmai paskelbė, kad į Ameriką gali būti

Terminalo statybą lydi visokios nesėkmės. Atrodo, kad jis pradėtas po nelaimingą žvaigždę! Į jį jau įdėta gal apie 1 milijardą du šimtus milijonų litų. Jeigu už tuos pinigus yra mokami "lengvatiniai" 12%. Tai iki šiol gal jau virš 200 milijonų procentams išmokėta. Tuo pačiu statyba dviem šimtais milijonų litų pabrango. Ir kasdien vis brangsta. O amerikietiška "Williams" kompanijai pardavus 65% Lietuvos naftos susivienijimo "Mažeikių nafta" akcijų apie rusišką naftą reikėtų užmiršti.

Sunku įsivaizduoti, kaip galima parduoti naftą, kurios nėra. Net čigonas nesugebėtų to padaryti. Valstybės kontrolė turėtų tuo susidomėti, nes energetikos srityje vyksta sunkiai suprantami reikalai. Gudijai parduoti milijardai kilovatvalandžių elektros energijos. Galima sakyti, kad veltui elektros energija ir toliau teikiama. O šimtams daugiavaikių ir pensininkų šeimų Lietuvoje srovė išjungiamą, jeigu keletas šimtų litų yra nesumokėta. Nors Lietuvoje energetikos ministro nėra, bet tas pareigas atlieka Jonavos chemijos gamyklų kompleksą "suprichvatizavęs" B. Lubys. Į šį visą reikalą yra įsimaišęs ir Ūkio ministras V. Babilius, kurio veikla yra gana įtartina. Jo pasirašytas susitarimas su "Williams International" yra įslaptintas. Tai tuo pačiu ir kelia įtarimą.

Balandžio 15 d. BNS agentūra perdavė tokį pranešimą, kad "Williams International" prezidentas, paklaustas apie naftos tiekimo garantijas, aiškino, kad rašytinių garantijų dėl Rusijos naftos tiekimo jų kompanija neturi. "Mes tikimės, kad rusai turi sveiką nuovoką ir siekia eksportuoti naftą kuo efektyviau. Toks kelias yra Mažeikiai ir Būtingė", — kalbėjo "W.I." prezidentas J. Bumgarner.

Amerikiečiai amerikietiška ir galvoja, bet tas Lietuvai gali būti nauda neišeiti. Sutinku, kad rusai turi nuovoką. Bet taip pat žinau, kad rusai ekonomika ir politikams tikslams naudoja. Jie gali visą naftos eksportą per Ventspilį pasukti ir į Lietuvą pristatymą visai nutraukti! Rusams ir pasirašytos sutartys nieko nereikia, o tuo labiau J. Bumgarner galvojimas!

Kadangi Ūkio ministras visą tą Būtingės ir "Williams International" reikalą, į kitus beveik neatsižvelgdamas tvarkė, tai turėtų ir už nesėkmes atsakyti. Jeigu nafta, per griežtai nustatytą laiką nepradeda tekėti, tai procentus už paskolą (plius 25%) turėtų Ūkio ministras mokėti.

Redakcijos pastaba: Elta pranešė, kad balandžio 27 d. užbaigti 92 kilometrų ilgio naftotiekio, jungiančio Mažeikių naftos įmonę ir Būtingės terminalą bandymai ir pradedamas jo užpildymas nafta. Per 22 valandas vamzdynas turėtų būti pilnas.

atvežta apie 20,000 Kosovo albanų pabėgėlių. Buvo planuota nemažą skaičių apgyvendinti Guantanamo karnėje bazėje, esančioje Kubos saloje, tačiau pabėgėliai patys tą planą kritikavo. Į Ameriką pirmiausia pateks tie albanai, kurie turi joje giminių.

• Saudo Arabijoje buvo nuteistas mirtį pakistaniecis, bandęs įvežti narkotikų. Mekeje jam buvo nukirsta galva.

• Jamaikos gyventojai išėjo į gatves protestuoti prieš valdžios pakeltus mokesčius. Susirėmimuose žuvo 9 žmonės. Neramumai labai pakenkė turizmui.

• Prezidentas B. Clinton paprašė Kongreso paskirti vyriausybei dar 6 milijardus dolerių, kurių reikės Balkanų konfliktui užbaigti. Kongresas tam pritarė.

• Jungtinėse Tautose vei-

kia Žmogaus teisių komisija, į kurią įeina 53 šalių atstovai. Jie kasmet paskelbia "papeikimus" vienai ar kitai valstybei. Šiame komisija nubalsavo, kad nereikia barti Kinijos, nors buvo nuomonių, kad ji persekioja kitaminčius. Tik vieno balso skirtumu (22-21) buvo pasmerкта Kubos valdžia. Pasmerktas Izraelis už palestiniečių kalinimą bei teismo. Komentatoriai pabrėžia, kad svarstant apie Kinijoje laužomas žmogaus teises, Indija, Pakistanas ir Rusija balsavo už Kiniją, o 14 šalių nuo balsavimo susilaikė.

• Belgrade lėktuvų bombos apgriovė 23 aukštų pastatą, kuriame buvo ir prezidento S. Miloševićiaus politinės partijos — socialistų įstaigos.

• Bombarduojant Jugoslaviją, buvo sugriauta centrinė Serbijos televizijos stotis.

TARPTAUTINIS KONGRESAS: KOMUNIZMO NUSIKALTIMŲ ĮVERTINIMAS

arba sumažinti galimybę bet kokiomis formomis atnaujinti komunizmą. Visuomenėje reikia sukurti nepakantumo komunistinei ideologijai, atmosferą. Tuomet bus sudarytos sąlygos greičiau žlugti egzistuojantiems komunistiniams režimams. Būtina paskatinti demokratiškas šalių vyriausybes ir tarptautines organizacijas atkurti teisingumą, priimti reikiamus tarptautinės teisės aktus, kad komunizmas būtų pasmerktas, komunistiniai nusikaltimai griežtai nubausti, netaikant senaties. Turi būti numatytos ir patvirtintos tarptautinės priemonės, padedančios išvengti komunizmo atgaivinimo. Be teisingumo nebūs ramybės.

Reikia išplėsti genocido sąvoką, kad ji apimtų nusikaltimus, susijusius su politinių ir socialinių grupių naikimu. Tarptautiniuose santykiuose su komunistiniais režimais reikia elgtis taip pat, kaip su terorizmu skatinančiomis ir jį toleruojančiomis valstybėmis: jie atskiriami nuo tarptautinės civilizuotos bendrijos, jiems taikomos ekonominės ir kitos sankcijos.

Asmenys, planavę ir vykdę komunistinį genocidą bei terorą, taip pat jų pagalbininkai turi būti nustatyti, surasti, viešai pasmerkti ir nubausti, netaikant senaties, kaip buvo pasielgta su tais, kurie vykdė holokaustą. Kitų tautų ir visuomenės sluoksnių genocidas tarptautinėje ir valstybinėje teisėje negali būti traktuojamas atlaidesniau, nei holokaustas.

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba (Atkuriamasis Seimas) 1991 m. rugpjūčio 24 d. paskelbė pareiškimą, kuriuo kreipėsi į demokratiškas šalių parlamentarus, ragindama įvertinti ir pasmerkti bolševizmą, kad jis nepasikartotų jokių pavidalų.

1997 m. lapkričio 6 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė rezoliuciją "Dėl okupacijų laikotarpio masinių represijų, genocido ir kitų nusikaltimų žmoniui ir žmoniškumui bei karo nusikaltimų tyrimo". 1998 m. gruodžio 10 d. priimta deklaracija "Dėl komunizmo ir buvusių komunistinio okupacinio režimo struktūrų vertinimo". Lietuvos Respublikos Seimas pritarė Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos 1997 m. birželio 27 d. rezoliucijai "Dėl priemonių, skirtų pašalinti buvusių komunistinių totalitarinių sistemų palikimą".

(Atkelta iš 1 p.)

Išvardintuose dokumentuose smerkiama komunizmo ideologija ir doktrina, neigianti prigimtinės žmogaus teisės ir naikinti dvasingumą bei žmoniškumą.

Dokumentus, smerkiančius komunizmą, yra priėmę Čekijos, Lenkijos ir kitų Vidurio ir Rytų Europos valstybių parlamentai. Tačiau to per maža. Būtinai tarptautinis komunizmo nusikaltimų įvertinimas ir pasmerkimas.

Siekdami užsibrėžtų tikslų, kongreso organizatoriai kviečia aptarti tokias temas (problemas):

1. Komunizmo esmės analizė.
2. Komunizmo ideologijos kaip totalitarinės, neišvengiamai vedančios į diktatūrą, žmogaus teisių pažeidimus, kitaminčių naikinimą, nuvainikavimą ir pasmerkimas.
3. Komunistinės bei nacistinės ideologijų ir jų nusikaltimų žmoniškumui paralelės.
4. Komunistų nusikaltimai atskirose valstybėse ar regionuose (statistinės, istorinės ir juridinės apžvalgos).
5. Komunistų nusikaltimų tyrimų ir įvertinimo juridiniai bei politiniai aspektai. Genocido sąvokos išplėtimas.
6. Tarptautinis bendradarbiavimas, tiriant ir teisiškai įvertinant komunizmo nusikaltimus.
7. Komunizmo nusikaltimų įvertinimas XXI a. išvairoje. Visuomeninis "Niurnbergas – 2" (jei bus spėta tam tinkamai pasirengti).

Visi, kurie neabejingi komunistinio teroro aukoms, kurie siekia apginti ateinančias kartas nuo galimo komunistinio teroro pasikartojimo, kviečiami dalyvauti kongrese arba jį paremti.

Kongreso organizavimas

Tarptautinį kongresą komunizmo nusikaltimams

įvertinti rengia keturios Lietuvos rezistentų ir nukentėjusių nuo komunistinio teroro asmenų organizacijos. Šių organizacijų bendroje konferencijoje 1997 m. lapkričio 29 d. sudarytas organizacinis komitetas rūpinasi visais kongreso organizavimo reikalais.

Lietuvos Respublikos Prezidentas pritaria tam, kad kongresas įvyktų.

Kongresą materialiai remia Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Vilniaus miesto savivaldybė.

Surengti kongresą numatoma 1999 m. spalio mėn. Lietuvoje, Vilniuje. Kongreso trukmė 2-3 dienos atsižvelgiant į tai, kiek atvyks pranešėjų ir kokia bus pranešimų įvairovė. Numatoma, kad dirbs sekcijos ir įvyks du plenariniai posėdžiai (kongreso atidarymas ir apibendrinamasis baigiamasis posėdis). Svarstoma galimybė kongreso pabaigoje surengti visuomeninį komunizmo teismo procesą "Niurnbergas – 2" (dėl jo laukiame kongreso dalyvių pasiūlymų). Kongresą numatoma baigti antikomunistine manifestacija.

Į kongresą kviečiami pranešėjai ir tokio masto renginių organizavimo patirtį turintys asmenys iš visų pasaulio šalių, kuriose yra nukentėjusiųjų nuo komunistinio teroro arba kuriose organizuotai kovojama su komunistų nusikaltimais.

Numatoma kviestuosius kongreso dalyvius (pranešėjus, žurnalistus ir rėmėjus) apgyvendinti viešbučiuose, apmokėti jų išlaikymo išlaidas ir aprūpinti juos transportu.

Kongreso posėdžių kalbos bus verčiamos į lietuvių, anglų ir rusų kalbas. Kongreso organizatoriai numato likus mėnesiui iki kongreso išleisti pranešimų anotacijas lietuvių, anglų ir rusų kalbomis, o po kongreso – svarbesnių pranešimų ir nutarimų tekstus.

PASPAULIS IR LIETUVA

* **GRUZIJA SIEKS ĮSTOTI Į NATO.** Gruzijos prezidentas Eduardas Ševardnadzė spaudos konferencijoje Tbilisyje pareiškė, jog jo šalis ketina siekti narystės NATO bloke. Ševardnadzė vienintelis iš Nepriklausomų Valstybių Sandraugos šalių vadovų visiškai remia NATO vykdomą Jugoslavijos bombardavimą. (REUTERS)

* **REIKIA REFORMŲ.** Gruzijos prezidentas Eduardas Ševardnadzė spaudos konferencijoje Tbilisyje pasisakė už esmines Jungtinių Tautų organizacijos (JTO) reformas. Pasak jo, reformuota JTO turi realiai sugebėti įvesti taiką į ją, taip pat ir esant konfliktinėms situacijoms kurios nors šalies viduje. Gruzijos prezidento manymu, būtina padidinti JTO Saugumo Tarybos nuolatinių narių skaičių ir pakeisti veto naudojimo Saugumo Taryboje tvarką. (INTERFAX)

* **RUSIJA GAUS PINIGŲ.** Rusijos finansų ministras Michail Zadorov pareiškė, kad Rusijos delegacija, vadovaujama pirmojo vicepremjero Jurijaus Masliukovo, sėkmingai baigė derybas Vašingtone dėl bendradarbiavimo su Tarptautiniu valiutos fondu ir Pasaulio banku atnaujinimo. Pasak jo, šios abi organizacijos parėmė Rusijos vyriausybės ir Centrinio banko ekonominę programą ir pareiškė, kad yra pasirengusios suteikti kreditinius išteklius jos realizavimui. M. Zadorov pažymėjo, kad bendra TVF ir PB kreditų, kurios Rusija planuoja gauti 1999 m., apimtis gali sudaryti 3,7 mlrd. JAV dolerių. Pasak jo, pagal Vašingtono susitarimus Rusija per artimiausius 18 mėnesių gali gauti iš TVF daugiau kaip 4,5 mlrd. dolerių. (ITAR-TASS, INTERFAX-AFI)

* **PIRMOJO SMŪGIO TEISĖ.** Rusijos Valstybės Dūmos Gynybos komiteto pirmininkas Roman Popkovič, kalbėdamas per radijo stotį "Maskvos aidas" ("Echo Moskv"), pasiūlė įrašyti į naująją Rusijos karinę doktriną teiginį apie tai, kad Rusija turi teisę pirma arba išankstine (prevencijos) tvarka smogti branduolinį smūgį. (INTERFAX)

* **KĄ TEKS NUTEISTI?** Jugoslavijos Užsienio reikalų ministerija pranešė, jog šalis apskundė "dalyvaujančias agresijoje NATO šalis" Tarptautiniam teismui Hagoje. Pareiškime sakoma, jog Belgradas nori, kad Teismas imtųsi skubių veiksmų oro smūgiams prieš Jugoslaviją nedelsiant sustabdyti. Pasak šaltinių Hagoje, teisėjai renkasi į posėdį apsvarstyti savo atsakymą Belgradui. Net jei teismas imtųsi nagrinėti bylą, mažai galimybių, jog sprendimas bus priimtas iki karo veiksmų pabaigos. Teismas iki šiol tebenagrinėja Bosnijos bylą prieš Jugoslaviją, kuri kaltinama 1992 - 1994 m. vykdžiusi genocidą. (REUTERS)

* **NETIEKTI NAFTOS JUGOSLAVIJAI.** Įsigaliojus Europos Sąjungos draudimui tiekti naftą Jugoslavijai, prie jo prisijungė ir 15 ES nepriklausančių valstybių - Bulgarija, Kipras, Estija, Latvija, Lietuva, Vengrija, Lenkija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Čekija, Islandija, Lichtenšteinas, Norvegija ir Šveicarija. NATO atstovas spaudai Jamie Shea Briuselyje sakė, jog, be embargo, NATO rengiasi Jugoslavijos blokadai, kad šalis būtų atkirsta nuo naftos tiekimo. (DPA)

* **KOVA DĖL NAFTOS PREKYBOS.** Karaliaučiaus (Kaliningrad) srities vicegubernatorius Andrejus Ušakovas spaudos konferencijoje pareiškė, kad su viena Vakarų firma planuojama pasirašyti sutartį, pagal kurią ši firma atgabens į Kaliningradą reikiamą įrangą ir per 8 mėnesius pastatys Kaliningrado jūrų žvejybos uosto teritorijoje naftos perdirbimo gamyklą. Numatomas šios gamyklos pajėgumas gali sudaryti apie 300 tūkst. tonų per metus. Sutartis vertinama 12 mln. JAV dolerių. (BNS)

* **LUKOIL IR LIETUVA.** Rusijos naftos kompanijos "Lukoil" prezidentas Vagit Alekperov, atsakydamas į klausimą, ar "Lukoil" bendradarbiaus su Mažeikių naftos perdirbimo gamykla po Lietuvos sprendimo parduoti JAV koncernui "Williams International Company" 66 proc. gamyklos ir kai kurių kitų naftos įmonių akcijų, pareiškė, kad "jeigu mums bus naudinga, mes toliau perdirbsime naftą šioje gamykloje. Tačiau be reikšmingo Mažeikių gamyklos akcijų paketo kompanija neketina imtis atsakomybės už jos darbo pastovumą". Jis patvirtino, kad "Lukoil" "visada buvo suinteresuotas įeiti į Mažeikių gamyklos savininkų ratą. (INTERFAX-ANI)

* **A. LUKAŠENKA IR RUSIJA.** Baltarusijos prezidentas A. Lukašenka pareiškė, jog suprato, kad Rusija dar nėra pasiruošusi susijungti su Baltarusija. Jis sakė esąs nusivylęs, kad Rusija nesiryžo pasirašyti abiejų valstybių susijungimo sutarties, kurios projektas iš Minsko buvo nusiųstas į Maskvą. Atsakydamas į žurnalistų klausimą, apie ką neseniai jis kalbėjosi su Rusijos Gynybos ministru, A. Lukašenka pasakė, kad buvo svarstomas atsakas NATO plėtrai, sukuriant bendrą Rusijos ir Baltarusijos karinę grupuotę Smolensko-Oršos rajone. (INTERFAX, BELAPAN)

Neringa Inc. su Nek.Pr.Marijos Sessleris organizuoja ir praveda stovyklas "Neringos" stovyklavietėje Vermonte

99m. "NERINGOS" STOVYKLOS

LIETUVIŲ KALBA liepos 11-25 d.d. - vaikams 10-16 metų
liepos 25-31 d.d. - vaikams 6-10 metų
liepos 25-31 d.d. - vaikams 13-16 metų
rugpjūčio 1-7 d.d. - šeimoms su mažais vaikais
ANGLŲ KALBA - LIETUVIŲ KILMĖS
rugpjūčio 8-21 d.d. - vaikams 7-16 metų
rugpjūčio 21-24 d.d. - šeimoms su mažais vaikais

INFORMACIJA - REGISTRACIJA

kreiptis į Daną Grajauskaitę:

66 Salisbury Rd. Watertown MA 02472

tel: 617-923-4583 e-mail: neringai@yahoo.com

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖJE SĄJUNGOJE St. Petersburg, FL skyriaus veikla

Visuotinis ALTS *St. Petersburg* skyriaus visuotinis narių susirinkimas įvyko balandžio 7 d. Lietuvių klube. Tai sėkmingai praėjęs, idomus renginys. Be įprastinės metinio susirinkimo programos, išklausėme ir buvusio Tautinės sąjungos pirmininko inž. Jono Jurkūno paskaitą.

Pradėdamas susirinkimą, skyriaus pirmininkas Juozas Šulaitis pasveikino susirinkusius ir padėkojo už atvykimą. Jis pastebėjo, kad dėl ligos pirmą kartą per 17 metų susirinkime negalėjo dalyvauti skyriaus ikūrėjas Juozas Žvynys. Per praėjusius metus mirė šie skyriaus nariai: Jurgis Balbata, Albertas Misiūnas, Jonas Bivainis, Antanas Diškėnas, Janina Staškutė, Alfonsas Plepys ir Bronius Baukys. Mirusius narius prisiminėme ir pagerbėme minutės susikaupimu.

Toliau pagal darbotvarkę susirinkimui pirmininkauti buvo pakviestas Antanas Gudonis, sekretoriauti – Genovaitė Treinienė. Valdybos sekretorė Genovaitė Modestienė perskaitė praeito metinio susirinkimo protokolą, kurį nariai be pataisų priėmė.

Pradėdamas skyriaus veiklos pranešimą, pirmininkas J. Šulaitis pastebėjo, kad 1997 m. spalio 30 d. išrinkta valdyba ėjo pareigas iki šandien. Jai buvo pavesta surengti 25-ąjį ALTS seimą.

Tam renginiui aptarti ir įvykdyti teko kviesti daug posėdžių. Pirmininkas padėkojo valdybos nariams: Aldonai Česnaitei, Leokadijai Žvynienei ir visiems nariams už darbą, atliktą ruošiant seimą.

Džiugu, kad skyriaus narys Juozas Taoras šiemet kovo 13 ir 14 dienomis *Clearwater Stamps Club* surengtoje pašto ženklų parodoje už Lietuvos (nepriklausomos, okupuotos ir atkurtos) ženklų rinkinį laimėjo 3-ąją – bronzos premiją.

Iždininkė A. Česnaitė pateikė pajamų ir išlaidų apyskaitą. Revizijos komisija (Sofija Vaškieienė ir Eugenijus Slavinskas), patikrinę iždininkės vedamas knygas, nustatė, kad apskaita vedama pavyzdinčiai.

Nominacijų komisijos pirmininkė Bronė Miklienė pranešė, kad valdyba ir revizijos komisija sutiko dar vienerius metus eiti pareigas. Susirinkimas gausiais plovimais tai patvirtino.

Perrinktos valdybos ir revizijos komisijos vardu Juozas Šulaitis padėkojo susirinkimui už pasitikėjimą. Jis žadėjo, kiek jėgos leis, tęsti skyriaus veiklą, prašė narių talkos bei aktyvaus dalyvavimo renginiuose. Paminėjo, kad 2000 m. sausyje atvyks Los Angeles Dramos sambūris su komedija "Savaitgalio romanai". Skyrių papildė

nauji nariai – Janina Laurienė ir Antanas Viktoras. Vasaros atostogų į šiaurę išvykstantiems skyriaus nariams palinkėjome, jas gražiai praleidus, laimingai sugrįžti rudenį.

Inž. Jonas Jurkūnas savo paskaitoje pristatė tris Lietuvos kančių istorijos knygas. Dr. Arūno Bubnio knygoje "Okupuota Lietuva" aprašoma 1941-1944 m. vokiečių okupacija. Dr. Adolfas Damašius knygoje "*Lithuania against Soviet-Nacy Occupation*" pateikė Lietuvos rezistencijos istoriją. Knygoje "Domas Cecevičius" (parengė dr. V. Lukoševičius ir prof. M. Treinys, išleidimą finansavo Čikagos Lietuvių tautiniai namai) pateiktas šio žymaus žmogaus pasipriešinimas sovietų okupacijai. Domas Cecevičius – paskutinis Tautininkų sąjungos pirmininkas nepriklausomoje Lietuvoje. Prelegento Jono Jurkūno žodžiai klausytojus nukėlė į kančių istorijos pradžią, kada ir jis pats aktyviai dalyvavo pasipriešinimo sąjūdžiuose sovietų ir nacių okupacijos metais. Jis pateikė idomių citatų iš minėtų knygų. Susirinkusieji karštais plovimais palydėjo jo kalbą.

Susirinkimo pabaigoje A. Gudonis visus pakvietė sugiedoti "Lietuva brangi" ir susėsti prie skyriaus valdybos paruoštų vaišių. J. Š.

Juozas ir Bronė Taorai prie savo surengtos parodos.

SVEIKINAMIE

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos St. Petersburg'o skyriaus narį, tautinės spaudos talkininką, Lietuvos vaizdų bei kovų už laisvę nepailstantį parodų rengėją

JUOŽA TAORĄ

1999 m. gegužės 2 d. sulaukusį gražaus 85-mečio jubiliejaus.

Linkime dar daug laimingų, sveikų metų bei ištvermės, savo sukauptu dideliu lobynu garsinti Lietuvos laisvės siekius ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių tarpe.

Amerikos Lietuvių Tautinės s-gos
St. Petersburg'o skyriaus
valdyba ir nariai

Adomas P. Jasas

SIMBOLIKA

Širdie,
tu vis pasiklydusi
pavasario žiedų vaivorykštėj
ar fantazijų šyduose,
nors dažnai – kad nurimtum –
tave išmintim panuodiju,
išmintim iš supamos kėdės:
– Neliūdėk,
Jei numirtum ir nemačiusi žydinčių magnolijų:
gražiau už jaunystę niekas nežydės...

PAVASARIO MALDA

Po taikos vėliava...
Viešpatie,
laimink žemę – vis jauną ir daigią,
kur ne pirmą žydėjimą baigia –
Kur per amžius ir meilei gaju!
Tegu žmogų pavasariai veda,
kad užlietų ugnies kanoną
savo meile – ne keršto krauju...

Inž. Jonas Jurkūnas tautininkams pasakoja apie naujas knygas St. Petersburg, FL.

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos St. Petersburg, FL skyriaus narių metinis susirinkimas. J. Šulaičio nuotr.

VYTAUTAS ALANTAS IR JO ROMANAS "ŠVENTARAGIS"

Alė Rūta

(Pabaiga. Pradžia - 16 nr.)

Puikiai pavaizduota Mindaugo valdymo krizė bei jo vidinė kova, iki jis apsisprendžia priimti krikštą ir su juo – karūną. Dialogai gal šiek tiek per ilgi, tarytum pats autorius kitų lūpomis norėtų apie viską išsakyti. Bet kalbiniu – stilistiniu atžvilgiu reikia pripažinti dideles Alanto pastangas vartoti gryną ir dailią literatūrinę kalbą. Ar toji "kalba" romane priartėja prie autentiškos, atitinkančios viduramžių Lietuvą, kas gali atspėti? Tik jo veikėjų kalba dažnai ne tik archaiska, bet ir vaizdi, su ryškiomis sąvokomis. Yra daug vien Alantui būdingų kalbinių naujadarų, dažniausiai iš sudurtinių žodžių: edmenys, audrašauklis, priešpiečiauti, žėlūnas (apžėlęs), išmarūnai (sunnykės kraštas), valdžiotroška, svetnora (noris svetimo gero), sąvaldumas, atitarė... Tie dažni savotiški naujadarai tarpais apsunkina dialogus, bet parodyskina vaizdą, veiksmą ar charakterius.

Ir kalbiniu atžvilgiu, ir jo sukurtomis intrigomis-intrigėlėmis Alanto "Šventaragis" patrauklus skaityti, vaizdingas – nenuobodus, įsimintinas. Visa tai yra gero veikalo ypatybės.

Istorinė – pažintinė veikalo reikšmė – nemaža. Kaip Pietario "Algimantas", kaip Simano Daukanto "Būdas senovės lietuvių", taip gal dar ryškiau ir šis romanas įbrenda į senovę, mindauginio laikotarpio žmonių veiksmus, jų dvasinius polėkius, bet kartu ir jų primityvumą, žiaurumą. Iš tikro, žiaurių žudynių gal net per daug. Bet tada buvo sunki ir gamtinė būklė, ir iš visų pusių – priešų grėsmės. Reikėjo gelbėtis ietimis ir kardais, karo kirviais, klasta ir žiaurumu... Tačiau yra ir švelnių vaizdėlių – dievų baimės ir jų meilės – apeigos ir maldos, žavėjimasis gamta, apeiginės giesmės ir dainos, lyriniai kovų laimėtojų apdovainavimai... Gamta dažnai suasmeninama: žvaigždės kranta su mirštančiu, mėnesėlio perskeltas veidas, Motinos saulės glamonės, Perkūno trankymasis po dangų su va-

riniu kirviu ar jo pasivažinėjimui po dangų...

Ar visa tai autentiška? Ar taip žmonės tikėjo ir įsivaizdavo? Kas gali patvirtinti ar paneigti? Lietuva neturėjo tada savo rašto, nėra likę rašytinių paminklų. Svetimi lietuvius vaizdavo žiauriaus laukiniais, žmogėdromis... Jų tikėjimą iškreipdavo...

Atrodo, lietuviai ir tada juto vieną pagrindinę Galybę, gyvybės ir meilės Tęsėją gamtoje ir žmonėse. Tai jie ir matė saulėje bei kituose gamtos reiškiniuose, kurie juos glamonėjo ar gąsdino...

Alanto veikale gali pajusti anas jų dvasines aspiracijas, jutimą gamtoje esant kažką – Paslaptį. Ir įtikina veikale stiprūs charakteriai, susiję su savais dievais ir besipriešina žiauriems krikščionybės nešėjams. Skaitai ir tik...

Mūsų laikams "Šventaragis" gali turėti ir auklėjamosios reikšmės, ypač kai šiuolaikiniai kariai bei okupacijos sutrikdė žmonių moralę, apardė tautinius jausmus (liko "nacija", nebe "tauta"), nutolino nuo bet kokių religinių aspiracijų, dvasinių vertybių. Tokiu laiku reikia kažko, patraukiančio į susimąstymą, ieškojimą dvasinio atsigaivinimo. Nenuostabu, kad jau okupacijų metais buvo žvelgiama į senąją lietuvių tikėjimą. O gal ir "Šventaragis" patrauktų jaunųjų mintis į geruosius lietuvių bruožus: darbštumą, pasitikėjimą Aukštesnioju, pareigingumą, ištikimybę, ryžtą, veržlumą, pastovumą. Svarbiausia – pagarbą savai tautai. Juk mūsų genčių proproseneliai svajojo, kūrė, veikė savame krašte, nebėgo į svetimus... Ir tikėjo geresne ateitimi per vienybę, savitarpio pagalbą ir talkas, tikėjo valdovų autoritetu ir dievų pagalba. Nežiūrint romano žiauresnių vietų, vis tiek turinio visuma dvelkia paprastųjų žmonių tikėjimu ir viltimi. Tik tie rikiai ir kunigai – kunigaikščiai per daug troško valdžios ir per daug kraują liejo, net ir savų-

jų...

Ypač rastume nemažai gėrio Šventaragio pavaizduotame asmeny. Vytautas Alantas romano "įžanginiame žody" pasisakė, kad jo tikslas buvo pavaizduoti ne vien istoriją, o dar labiau – ano meto žmogų, nei jį idealizuojant, nei smerkiant. Autorius irgi pasisakė, kad "ši knyga nebus vien tik apie Mindaugą, kuris nebūtų sugebėjęs įvykdyti milžiniškų valstybinių reformų, kad ir kažkaip būtų buvęs genialus, jei nebūtų turėjęs gabių šalininkų, patarėjų ir jam atsidavusių bei jį supratusių bendradarbių". (8 p.) Toks Mindaugo ištikimas bendradarbis ir buvo Šventaragis, Podysnio kunigo Suginto jauniausias sūnus.

Šis aukštaitis rikis, vėliau tapęs žymiu karvedžiu, kunigu (kunigaikščiu), Mindaugo pasekėju ir patarėju. Jis buvo, pagal jam gimstant išsakytą laumių išpranašavimą, sunkaus ir įvairaus, bet laimingo savo gyvenimo "sakos sekėjas", išmintingas painių įvykių sprendėjas, narsus kovotojas, ištikimas saviems dievams ir savai šeimai, valdovui ir genčiai. V. Alantas per Šventaragio ir kitų lūpas ne kartą prabyla: "Sakau jums ir kartoju – mylėkite ir kovokite už tiesą, bet pirmon galvon puoselėkite savo genties tiesą, nes ji yra genties galybės ir garbės pagrindas."

Šventaragis ir kovojo už tiesą, ypač už savo genties – tautos tiesą ir teises. Neveltui į gyvenimo pabaigą jis žmonių buvo vadinamas nebe Šventaragiu, o Šventaregiu. Jis regėjo savos tautos tiesą (prieš visų priešų kėslus), suprato Mindaugo ryžtą ir jo tikslą – suvienyti Lietuvą. Jis net patarė valdovui (jo dvasinės krizės metu) – priimti krikštą vien išoriškai, o viduje pasilikti ištikimu savam tikėjimui ir saviems žmonėms. Deja, ne visi savieji Mindaugą suprato. Karalius prieš mirtį sakė: "Pranašų žodžiai išsipildė – prieš mane sukilo dievai ir giminaičiai" (2 t. 412 p.) – "Jūs, vargšai žmogėnai, man gaila jūsų". Mindaugą, kaip sakoma, nužudė Treniota, jo sesers sūnus, Tautvilas, jo brolio sūnus, ir Daumantas, keršijęs karaliui už jo žmonos viliojimą.

Ne toks buvo Šventaragio likimas. Jam lengvino gyvenimą jo senelis Kunotas, kurį jis mylėjo, padėjo ir Sėlis, vokietais-belaisvis, su kuriuo Šventaragis nuo mažens suartėjo. Šalia jo buvo mylinti ir ištikima žmona Ramunė, kukli senųjų pažiūrų moteris,

tapusi išmintinga motina ir kunigiene. Šventaragis buvo narsus (ir žiaurus – taip reikėjo kovose), sumanus kareivis, stiprus savojo tikėjimo ir savų pažiūrų (dabar sakytume, principų), bet švelnios sielos ir ištikimas šeimai bei saviesiems. Jis mylėjo gamtą, dievus, apeigas, buvo gailėtingas, gelbėjo net labai atšiaurų jam savo brolių, visada gerbė vyresnius, ypač valdovą Mindaugą... Visa tai sudarė jo žmogišką esmę – jo sielą. Ir visa tai nulėmė – po daugelio kovų ir vargų – jo laimingą likimą. Jis tą savo

"tiesą" senatvėje skelbė jaunesnei kartai, kuri jį tikėjo. Jis, tarytum, koks pranašas ar mokytojas darė geros įtakos savo laikų jaunimui. Argi "Šventaragis" neturėtų geros įtakos ir šių laikų jaunimui, kuris skaitytų V. Alanto romaną – knygą, kuri dviejuose tomuose vaizduoja tryliktąjį amžių – "Amžinosios ugnies" Lietuvą?

Vytautas Alantas – "Šventaragis", istorinis romanas, du tomai. Vilnius, 1998 m. "Vagos" leidykla. Redaktorė – A. Paulauskienė. Meninis redaktorius – L. Spurga. Techninė redaktorė – V. Jucienė. Abiejuose tomuose – 750 puslapių.

Pražydo žirginėliai.

V. Kučo nuotr.

LOS ANGELES LIETUVIŲ RENGINIŲ KALENDORIUS

• GEGUŽĖS 23 d., sekmadienį, 12:00 v. p.p. – ateitininkų šeimos šventė. (Ignas Bandžiulis)

• BIRŽELIO 20 d., sekmadienį, 12:00 v.p.p. – pensininkai ruošia karaliaus Mindaugo minėjimą.

• BIRŽELIO 27 d., sekmadienį, 1:00 v.p.p. – Jaunimo – "Spindulio" šventė. 50 metų veiklos jubiliejus *Hollywood Palladium*. Teirautis: Danguolė Varnienė, tel.(818) 249-7574.

• LIEPOS 11 d., sekmadienį, – "Gegužinė po stogu" Tautiniuose namuose. (Rūta Sakienė)

• RUGSĖJO 5 d., sekmadienį, 12:00 v. – Tautos šventė. Kartu rengiamas ir Lietuvos prezidento Antano Smetonos 125 metų gimimo ir 55 metų mirties paminėjimas – akademijs. (Rūta Sakienė)

• RUGSĖJO 12 d., sekmadienį, 12:00 v. – Šaulių gegužinė. (Kazys Karuža)

• RUGSĖJO 26 d., sekmadienį, 12:00 v. – Radijo valandėlės metinis banketas.

• SPALIO 2 d., šeštadienį, 11:00 v.r. iki 7:00 v.v. – Lietuvių dienos.

• SPALIO 3 d., sekmadienį, 11:30 v.r. iki 4:00 v.v. – Lietuvių dienos.

• SPALIO 17 d., sekmadienį, 12:15 p.p. – akademinio skautų sąjūdžio metinė šventė Teirautis: Gediminas Leškys, tel. 818 883-1718.

• SPALIO 31 d., sekmadienį, 12:15 v.p.p. – ateitininkų meno paroda. (Ignas Bandžiulis)

• LAPKRIČIO 7 d., sekmadienį, Tautiniuose namuose – Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos ir jos Los Angeles skyriaus 50 metų veiklos sukakties paminėjimas Tautiniuose namuose. (Rūta Sakienė)

* * *

Norinčius įsigyti knygą "ALTS-gos Los Angeles skyriui – 50 metų" prašome kreiptis į Rūtą Sakienę šiuo adresu: 22 Maygreen Ct. Glendale, CA 91206. Knygos kaina – \$20.

Kalifornijoje gyvenanti menininkė Giedrė Dovydaitytė paruošia puikius gėlių papuošalus (*flower arrangements*) įvairioms progoms. Jos verslo – "Interior designers" – tel. 1-323-666-6152.

Rašytojas Vytautas Alantas pasirašo skaitytojams ką tik išėjusios knygos tituliname puslapyje.

Jaunimo puslapis

Skyriaus vedėja – Rita Augienė

ABITURIENTŲ PAGERBIMAS

Abiturientų pristatymo pokylis pasižymėjo jaunatviška nuotaika. Išsirikiavę abiturientai džiaugėsi kartu su šeimomis ir kitais artimaisiais gražiais savo darbo vaisiais. Šio vakaro programėlę puikiai papuošė abiturienčių ir būsimų abiturienčių an-

Vilija Nasvytytė Klimienė

samblio dainos, kurias paruošė ir dainininkėms akomponavo muzikė Rita Kliorienė.

Abiturientų vardu padėkos žodį tėveliams ir pokylio rengimo komitetui tarė Matas Laniauskas, pasidžiaugdamas

abiturientų pristatymo tradicijos atgaivinimu. O abiturientės Rūta Švarcaitės dėka teko išgirsti pranašystes, kas šių jaunuolių ir merginų laukia 2009-aisiais metais. Dalyviai šiltais plojimais įvertino abiturientus ir jų pastangas.

KAS BUVO, KAS YRA, KAS BUS? "Tėvynės garsų" radijo laidos įrašas

Rūta Švarcaitė

Labas vakaras, malonūs radijo klausytojai. Šiandien šeštadienis – 2009 metų balandžio 17-oji diena. Žinių skyrių globoja M. Rukšėno Tarptautinio verslo agentūra. Kreipkitės į Mykolo Rukšėno vadovaujamą agentūrą, kuri palaiko gerus ryšius su įvairiomis kompanijomis visame pasaulyje bet kuriuo reikalu. Jo veiklos sūkis: "Nežiūrint, ką ar iš kur – Rukšėnas pristatys visur!"

"Neringos" tunto tunti-ninkė, viršskautininkė Venta Civinskaitė, kurios dėka perėitą mėnesį įvykusi Kaziuko mugė nuostabiai pasisekė, praneša, kad savo Vidaus planavimo bendrovę perkėlė į

naują pastatą. Aplankykite jos išradingai išpuoštą naująją darbovietę. Ji jums padės pagražinti Jūsų namus.

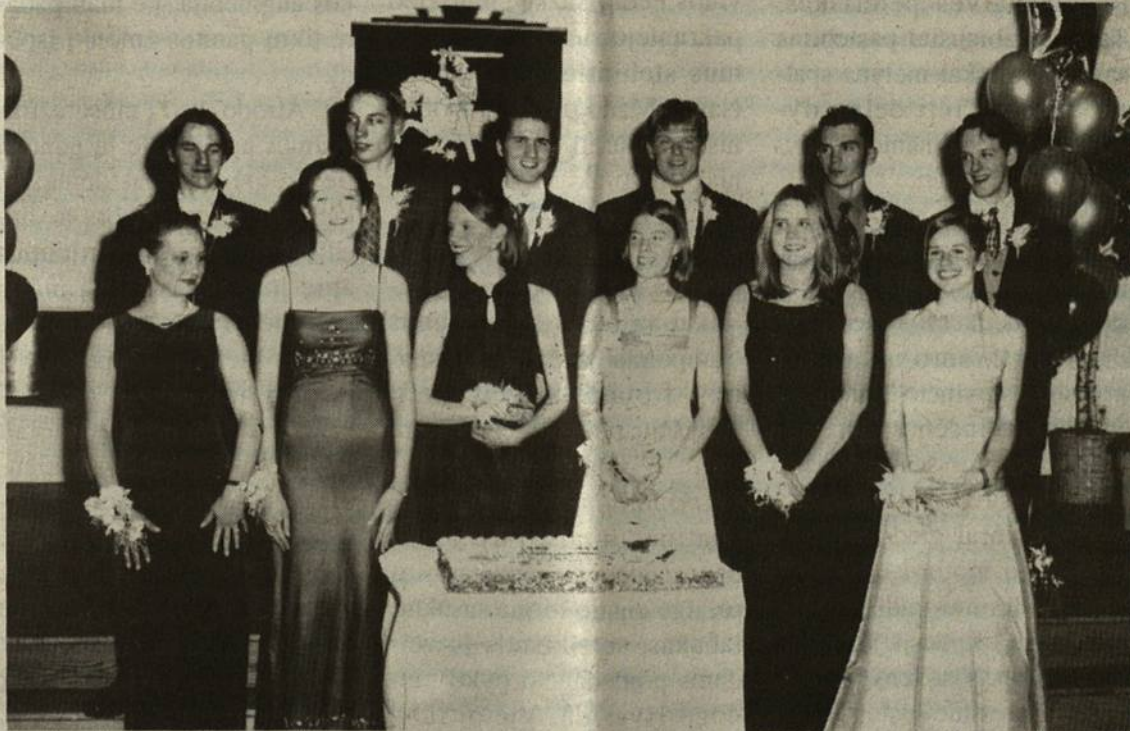
Pranešame, kad nuo ateinančio pirmadienio bus galima registruoti naujus mokinius Ramunės Montesorri mokykloje. Priimami vaikai nuo trijų iki dvylikos metų amžiaus. Šiai mokyklai jau penktus metus puikiai vadovauja Kristina Stempužytė. Pagal jos išradingą planą ši mokykla lavina ne tik jauną protą, bet ir kūną sporto bei gimnastikos klasėse, ugdo mokinių meninį kūrybiškumą.

Klyvlendo židinetės maloniai kviečia visus klausyto-

jus į poetės Simonos Augytės naujos knygos pristatymą, kuris įvyks ateinantį sekmadienį, ketvirtą valandą po pietų Lietuvių namuose. Knygos pristatymo metu išgirsime pačią poetę, skaitančią savo eilėraščius.

Ateinantį sekmadienį į Klyvlendą atvyksta "Chicago Bears" futbolo komanda. Įvyks jos rungtynės su "Cleveland Browns". Mums, lietuviams, bus sunku nutarti, kurią komandą palaikyti – ar namiškius, ar čikagiškių meškas, kurių žvaigždė yra mūsų miesto sūnus Jeff Petrulis. "Žaibo" sporto klubas rengia išvyką stebėti šias rungtynes.

(Nukelta į 9 p.)

1998 ir 1999 metų laidų abiturientai. V. Plodžinsko nuotr.

Abiturientų pagerbimo pokylio dalyviai Lietuvių namuose. V. Plodžinsko nuotr.

Neseniai atvykusiems į Ameriką IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

Raimonda Mikatavagė
22

TINKAMAS PASIRENGIMAS KARJERAI

Puiku! Tačiau, jei jūsų slapstasis ketinimas yra susirasti turtingą vyrą, kad jums nebereikėtų dirbti ir galėtumėte pasipuikuoti prieš drauges, veikiausiai susidursite su nemažomis problemomis.

Tik vadovaudamiesi kilniais, dorais ketinimais galėsite susirasti tikrąjį tikslą. Štai keletas pavyzdžių: teikti kitiems malonumą, mokyti, prisidėti prie miesto gerovės, tarnauti Dievui, sumažinti žmonių skausmą, gaminti geresnę produkciją ar teikti kokybiškesnes paslaugas, auginti vaikus, rūpintis bendruomenės saugumu. Dauguma žmonių nusprendžia, jog jų gyvenimo tikslas – "padėti kitiems". Tai yra per daug abstraktu. Atkreipkite dėmesį, jog visi aukščiau išvardinti tikslai įgalina padėti kitiems.

Geriau vadovaukitės siauresniu, konkretesniu tikslu

Galbūt manote, jog pakankamai geras tikslas yra mėgautis gyvenimu? Ką gi, pamąstykite apie tai. Linksma gyvenimas teikia trumpalaikį pasitenkinimą. Galiausiai jums nusibos arba pavargsite nuo pramogų, gėrimo su draugais, žaidimo kortomis ar kinofilmių žiūrėjimo. Atsipalaidavimas yra labai

svarbus. Jis yra puikus atlygis už sunkų darbą, tačiau tai tėra menkas gyvenimo tikslas. Galite patikrinti, ar gerai pasirinkote savo tikslą, paklausdami: "Ar tai ką nors pakeis mano gyvenime?"

Kai surasite gyvenimo tikslą, niekam apie tai nesakykite. Nekalbėkite apie jį. Tai yra šventa. Giliai savyje paslėpkite visas jo šaknis, nes šis tikslas – tai Jūsų gyvenimo kelrodė žvaigždė. Jeigu pasirinkote teisingą tikslą, mažai tikėtina, jog jį pakeisite. Galbūt keisite svajones, bet nekeisite tikslo. Pavyzdžiui, jeigu jaučiate, kad jūsų gyvenimo tikslas yra "palengvinti žmonių skausmą", tikriausiai planuosite tapti gydytoju, medicinos seserimi arba pasirinksite kurią nors kitą mediko profesiją. Galbūt teks pamėginti kelis kartus, kol surasite tikrąją svajonę. Tačiau jūsų tikslas yra kur kas pastovesnis. Tai centras, apie kurį sukasi jūsų svajonės.

Didelės organizacijos

Dauguma žmonių atvyksta į Ameriką tvirtai įsitikinę, jog geriau dirbti didelėse organizacijose. Mano tėvų tikslas buvo dirbti vyriausybėje įstaigoje. Jie atsivežė šį įsitikinimą iš Lietuvos. Tuo metu Lietuva buvo okupuota, ir visi, kurie buvo nors kiek reikšmingesni, dirbo vyriausybiniuose įstaigose.

Daug žmonių, nesvarbu, iš kur jie būtų kilę, svajoja dirbti didelėse korporacijose. Tiesa, skaitome apie atleidimus, korporacijų mažinimą, apie pagyvenusius žmones, per prievartą anksčiau laiko varomus į pensiją.

Immigrants and Refugees/ by Raimonda Mikatavagė. Tel: (410) 374-3117. Fax: (410) 374-3569. E-mail: books@melodija.com http://www.melodija.com

PASIVAIKŠČIOJIMAI PO ŽALIUSIUS RŪMUS

Orinoko avantiūra

Jonas Dunduras

43

Pirmąjį susitikimą su šio, savo paskutines dienas skaičiuojančio šabono gyventojais ir trumpą pasižmonėjimą jame baigiau jau kitą dieną. Norėjau išplaukti anksti rytą, nes tiksliai nustatyto paskirties taško neturėjome. Vadovavausi Pedro žiniomis, kad *Mavaca* upės intakuose galėsime rasti vieną kitą mažai civilizacijos paliestą *Yanomami* šaboną. Mums reikėjo išplaukti iš *Ocamo* upės, kurios pakrantėje dabar prisirišę tupėjome, grįžti į Orinoką, plaukti juo aukštyne pietus, susirasti *Mavaca* upės žiotis ir pasukti į jas. Plaukdami aukštyne, dar toliau į pietus, turėjome pasirinkti koki nors intaką ir jame išbandyti savo laimę, ieškant šabono. Pedro užsiminė, jog pora šabonų jis lyg tai prisimena iš savo ankstyvosios jaunystės. *Yanomami* vengia gyventi arti didesniųjų upių ir

ieško nuošalumos prie mažųjų, siaurų intakų.

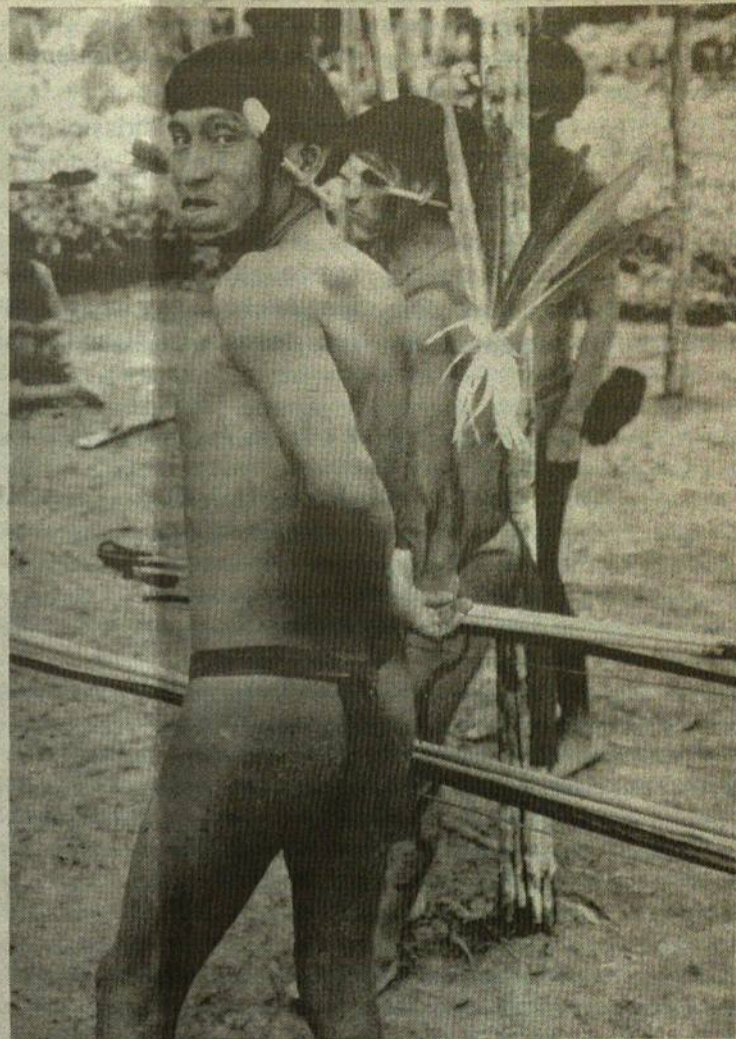
Ši, savo dienas baigianti šaboną ir jo pasimetusių, iš jiems įprastinio, normalaus gyvenimo vėžių iššokusius indėnus apieisti nesigailėjau. Jie buvo idealūs studijų objektai socialiniams antropologams, studijuojantiems indėnų ryšio su išoriniu pasauliu rezultatus, pradedant pirmuoju indėno žvilgsniu į peilį, kirvį, aliuminio puodą ir, blogiausiu atveju, baigiant jo atsidūrimu provincinėje civilizacijoje, "indito" socio-ekonominėje klasėje – pačioje apatinėje jos lakte. Bet man, nepretenduojančiam į tokią mokslinę analizę, vien tik norėjosi idėmiai pažvelgti į natūralų pirmųjų žmogų, savo gyvenime priklausančių tik nuo gamtinės aplinkos, gyvenančių pilnoje dermėje su ja, t.y. taip, kaip, be abejo, gyvena ir mano protėvių protėviai prieš kažin kiek dešimčių ar net šimtų tūkstančių metų.

Iš vakaro buvau nutaręs, jog iškelsiu anksti, nes nebuvo aišku, kiek laiko prireiks, norint susirasti kitą, mažiau paliestą *Yanomami* grupę. Bet pakilę kalbėjomės, knibinėjomės, virėme pusryčius, porą kartų perkrovėme laivą, matavome benzino kiekį ir skaičiavome, kuriam laikui jo mums dar turėtų užtekti. Taip ir prabėgo vertingos,

vėsios rytų valandos, kada keliavimas upe, kaip ir sausuma, yra maloniausias.

Pagaliau išsukę iš *Ocamo* į Orinoką, pastebėjome, jog upė susiaurėjo ir suseklėjo. Todėl saugantis povandeninių smėlio seklumų ir uolų, teko gerokai sumažinti plaukimo greitį. Tik vėlyvą popietę įsukome į *Mavaca*, kuri, nors ir pažymėta mano žemėlapiuose, tačiau buvo neatpažįstama iš jos deltos požymių. Teko pasitikėti igulos ir Pedro atmintimi. Paplaukus gal valandą, pasikliaudami *Coyote* nuojauta, įsukome į siauroką intaką. Plaukėme gana lėtai, plačiu ratu aplenkdami į vandenį nuo kranto nuvirtusių paplautų medžių šakas, tankiai apsėstas mažų vėžliukų ir žvejojančių paukščių. Siaura upe plaukti yra daug idomiau negu plačia, kai plauki beveik jos viduriu, toli nuo smulkesnių kranto vaizdų. O čia matėsi beveik kiekvienas pakrantės medžio paukštis, šakose suposį beždžionės, riksmu perspėdamos savo bendruomenę bei jos pirmininkus apie mūsų artėjimą, nors variklio ūžimas apie tai buvo jau senokai joms pranešęs. Pakrantės medžių šakose plevėsavo įvairiaspalvės peteliškės. Tarp jų labiausiai pastebima savo elektriškai mėlyna spalva, prilygstanti delno dydžiui, buvo vadinamoji mėlynoji *Morpho*.

Netruko nė pusvalandis, kai už vieno staigaus posūkio, plaukdami arti kranto, buvome netikėtai kone išgąsdinti ant kranto už aukštų krūmų bestovinio *Yanomami* būrelio indėnų, laikančių ilgus lankus ir saujas strėlių. Žinoma, savo jautria klausia jie jau seniai girdėjo mūsų artėjančio motoro burzgimą ir, žingeidumo vedini, atėjo prie upės, tikriausia iš netolimo šabono. Visi ženklai rodė, jog čia turėsime sustoti – gal tik pasisveikinti, o gal ir ilgesniam laikui pasilikti. Vis

Indėnas. Strėlės, plunksnos ir tabakas už lūpos.

Autoriaus nuotraukos.

kartodami "ja puche *Yanomami*", kas apytiksliai reiškė patikinimą, jog mums patinka *Yanomami*, švelniai bumbtelėjome į pakrantę. Laive stovintis Pedro kažką tai aiškino pakrantėje susirinkusiems ir mus stebintiems jo tautiečiams. Mano pirmasis žvilgsnis į tą būrelį nuteikė maloniai. Buvo akivaizdu, kad jie yra "genuine article": pakaušiuose – "tonzūros", per ausis perkišti trumpi nendrių gabeliukai su juose kyšančiomis trumpomis papūgų plunksnomis, į plaukus įvelti balti paukščių pūkai, piešiniai ant kūno ir vienas iš būdingų *Yanomami* požymių – už apatinės lūpos, tarp jos ir dantų smegenų užkištas storas, ilgo cigaro forma susuktas tabakas, suteikiantis jų veidams pradedančio pykti buldogo išvaizdą. Vietoj rūbų turėjo tik plonas virvutes apie juosmenį, apie abi blauzdas – truputį žemiau kelių. Virvutėmis buvo apvyniotos ir rankos ties pažastimis, o už jų užkištos ilgos, spalvotos

Macaw papūgų uodegos plunksnos. Savo dažytais ir plunksninėmis dekoracijomis, ginklais ir kūno spalva, beveik susiliejančia su aplinkos augmenija, jie man padarė tikrą gamtos žmonių išpuolį.

Atrodo, kad į mūsų užtiktinimus apie meilę jų genčiai jie kreipė tiek pat dėmesio, kiek mes į kokio nors trečiaeilio politikieriaus tvirtinimus apie jo susižavėjimą mūsų tautybe. Ypatingai tuomet, kai tas meilės "priepuolis" ji išstinka trumpam laikui – prieš pat rinkimus. Tačiau Pedro pokalbiai vyko sklandžiai, indėnai šypsojosi, rodydami pilnas burnas tabako. Jam davus mums suprasti, jog būsime priimti, priiškome laivą prie pakrantės medžio, *Joaquín* laikinai palikome jį prižiūrėti ir, indėnų vedami, siauru džiunglių takeliu nužingsniavome link visai netoliese esančio šabono, į naują, neaiškios ateities avantiūrą.

Pirmoji pažintis.

Laukiant dovanų.

LOTERIJA – POKYLIS

Įvyks gegužės 22 d., šeštadienį.

Kokteiliai – 6:30, vakarienė – 7:30 v.v.

ŠOKIAI, NEMOKAMI GĖRIMAI, LOTERIJA

\$35 auka (su vakariene ir loterijos bilietu).

Vietas prašome užsisakyti

iki gegužės 19 d., trečiadienio, vakaro

tel. – (216) 531-2131

Rengia Lietuvių namų klubo komitetas.

Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

Pelnas skiriamas Lietuvių namų remontui.

GARBĖS BESIEKIA NT

Vladas Vijeikis

Jau labai senai, tarp kitų laiškų, kuriuose prašoma pinigų, gavau laišką iš labai patikimų asmenų, kad leidžiama knyga "JAV lietuviai". Laiške buvo pasakyta, kad atsuntęs \$25, gausi knygą, kurioje ir tu būsi paminėtas. Susigundžiau. Užvaldė garbės troškulys. Štai ir mano pėdos paliks knygoje. Kartu kartos matys, kad ir aš gyvenau.

Knygos dar nesulaukiau, bet spaudoje jau nemažai apie ją kalbama. Dabar aiškėja, kad knygą redagavo trys redaktoriai Lietuvoje, kuriems buvo apmokėtos keturios kelionės iš Vilniaus į Čikagą ir jų dvejų metų išlaidos bei papildomos kelionės šiame krašte. Keturios tik trims? Apgyvendinimas, maitinimas ir kita kas. Tarp kita ko, labai didelės telefono sąskaitos. Mat lankytojai iš Lietuvos labai mėgsta kalbėtis su savo giminėmis, pažįstamais, draugais Lietuvoje. Kaip žinia, tai labai daug kainuoja.

Prof. dr. J. Račkauskas rašo, kad į pakartotinus protestus dėl knygos formato ir kai kurių asmenų fotografijų didumo nebuvo atsižvelgta. Knygos kaina žymiai išaugo. Iš gana ilgo aiškinimo paaiškėja, kad konfliktas tiek įsi-

siūbavo, jog likusius pinigus buvo sugalvota gražinti prenumeratoriams – po \$14.59. Bet aš sumokėjau \$25.00. Tai kur kiti?

Kadangi leidykla Lietuvoje nutarė išleisti du toms ir atrodo, kad niekad jų neišleis ir kadangi mano pavardė prasideda raide "V", tai aš jau nebematysiu savo vardo toje iškilnioje knygoje. Taip ir paliksiu nežinomas ir užmirštas. Lietuvos leidykla pareiškė, kad kiekvienos knygos savikaina yra \$26.84. Net ir labai "liuksusinė" knyga Amerikoje tiek nekainuoja. O juk dar reikia pridėti pelną, pašto išlaidas ir kitką. Atrodo, kad Lietuvos leidykla labai paprastai apskuko Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą. Ir tai vyksta tarp kultūrinių įstaigų. Tad ko skųstis apie mafiją, bankus ir kitokias ekonomines įstaigas.

Galiausiai prof. dr. J. Račkauskas pareiškia: "Tegul ši mūsų patirtis būna įspėjimas, kaip atsargiai reikia jungtis bendriems projektams su kai kuriomis Lietuvos institucijomis" Ar tai naujiena? Kodėl reikėjo jungtis? Argi rašant apie Amerikos lietuvių reikia kreiptis į Lietuvą? Kviestis ne visai patikimus redaktorius, kurie nieko nežino apie Amerikos lietuvių veiklą?

Profesorius išpėja ir pamoko. O aš išmokau, kad už \$25.00 garbės neįgysi, ypačiai jeigu tuos pinigus apspinta kombinatoriai iš Lietuvos. Užjaučiu prof. Račkauską, kad jis įkliempo į tokias bėdas. O reikėjo paklausti lietuvių liaudies patirties: "Neik su velniu obuoliauti. Prarasi ir obuolius, ir terbą".

Norinčius dalyvauti prašome kreiptis į "Žaibo" pirmininką Matą Laniauską. Nors visi bilietai jau seniai išparduoti, bet Matas Laniauskas, TRW bendrovės vicepirmininkas, parūpino savo bendrovės ložę, kad grupė sportininkų ir sporto mėgėjų gautų progą nuvykti į stadioną.

Planuodami šeimos atostogas ar keliones į įvairius pasaulio kraštus, kreipkitės į Valerijos Širvaitytės vadovaujamą "Kelionės vėjo" agentūrą. Ji yra kelionių rengimo specialistė ir pasirūpins, kad visos Jūsų kelionės būtų puikiai suplanuotos.

Gautas laiškas iš Vilniaus, kuriame Dr. Vytenis Maščinskas, Šv. Jono ligoninės administratorius, nuoširdžiai dėkoja visiems prisidėjusiems prie siuntinio ir kitos paramos šiai ligoninei. Jau kelintą kartą šią labdarą organizavo ir jos persiuntimą tvarkė advokatė Lia Krivinskaitė per savo Vašingtono įstaigą. Dėkojame jai ir Dr. Maščinskui, kurie taip sąžiningai rūpinasi Lietuvos našlaičiais.

KAS BUVO, KAS YRA, KAS BUS?

(Atkelta iš 7 p.)

Rochester Technologijos universitetas sutiko išleisti profesorių Mindaugą Idzelį iš universiteto vieneriems metams, kad jis galėtų atvykti į "Cleveland NASA" centrą ir vadovauti naujo projekto vykdymui. Šis projektas remiasi prof. dr. Idzelio teorija.

"Pilėnų" tuntas nuoširdžiai sveikina viršskautininką Pilypą Tarašką, kuris praeitą savaitę buvo apdovanotas aukščiausiu Amerikos skautų ordinu. "Tėvynės garsų" radijas pridėjo ir savo geriausius linkėjimus skautininkui Taraškai ir linki jam sėkmės, perėmus naujas pareigas.

Moterų klubas parapijos svetainėje kiekvieną sekmdienį parduoda bilietus į "Fantazijos" madų parodą. Ši paroda atvyksta specialiai iš Niujorko (New York). Mums vėl bus malonu sutikti išgarsėjusią rūbų kūrėją Kristiną Stankutę. Jos mados yra populiarios ne tik Amerikoje, bet ir Europoje. Šio mėnesio "Vogue" žurnalo viršelyje yra jos sukurtos suknelės nuotrauka su užrašu "Hot design-

ner headed for the top".

Elektrotechnikos inžinieriaus Mato Tamošiūno ir kompiuterių specialisto Alex Degučio įsteigta kompanija buvo aprašyta "Cleveland Business" žurnale ir paskelbta tarp dešimties sėkmingiausiai dirbusių kompanijų per praėjusius metus. Šios kompanijos parūpinta aparatūra naudojama kompiuteriniams ryšiams visoje Ohio valstijoje. Sveikiname!

Į šių metų "Lietuvių dienas" sutiko atvykti Klyvlende užaugusi solistė Kristina Kliorytė. Ji kartu su Toronto chorą dalyvaus šeštadienio vakaro programoje. O sekmdienį šv. Mišių metu vėl išgirsime šios lakštingalos balsą, kai ji giedos kartu su "Exultate" chorą, kuriam vadovauja jos mama. Nedelsdami užsisakykite bilietus parapijos svetainėje arba kreipkitės į bendruomenės valdybos narius.

Žinias redagavo ir skaitė Rūta Švarcaitė. Atsisveikiname iki sekančio abiturientų pokylio ir visiems linkime malonaus vakaro.

Nuosavybės negražinimas – viena iš svarbiausių problemų

(Pabaiga. Pradžia - 17 nr.)

V.Š.: Mano liudijimas susidėjo iš dviejų dalių. Pirmoji dalis buvo pranešimas apie Lietuvos politinę padėtį, jos okupacijas ir jų sukurtą "homus sovietikus" mąstyseną, apie atstatytą nepriklausomybę, bet ne pilną teisinę lygybę. Toliau nušviečiau, kaip buvo traktuojami užsieniuose gyvenantys tautiečiai, kaip buvo keičiami įstatymai ir priimamos naujos jų pataisos. Todėl iki šiol dar neprieita prie to, ko reikalauja Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių konvencija. Pranešimo pabaigoje pateikiau rekomendacijas, ką turėtų daryti Amerikos valdžia ir JAV Kongresas, kad priverstų Lietuvos valdžią (Vyriausybę, Seimą ir kt.) kuo greičiau sutvarkyti nuosavybės grąžinimo įstatymus taip, kad jie pilnai atitiktų visuotinai priimtas teises normas.

Antroji mano liudijimo dalis susidėjo iš detalizuotų rašinių – priedų. Kaip minėjau, atstovauju "Class Action Complaint" grupei, kurioje jau yra apie 80 žmonių: lietuvių, kanadiečių, australų ir žydų. Pateikiau specifines Lietuvoje šešių asmenų sutiktas problemas. Tai buvo mano paties, Gailutės Klimaitės, Ramutės Vailokaitytės-Backer, pulkininko Algio Tallat-Kelpšos; profesoriaus Rai-

mundo Matulionio ir Jono Vazbio bylos. Be to, prijungiau ir G. Klimaitės, Fulbright stipendininkės, per vienerius metus Lietuvoje atliktų tyrimų apžvalgą ir savo kalbos, pasakytos šių metų pradžioje Los Angeles, CA, vertimą. Šios kalbos pavadinimas angliškai skamba taip: "Insults to Human Rights in Lithuania: Government Refuses to Return Private Properties which were "Nationalized" (Stolen) during the Soviet Times".

Mano pranešimas sukėlė nemažai minčių kongresmenams, nes sulaukiau pakartotinių pirmininko Christopher H. Smith ir Michael Forbes klausimų. Kitas įdomus ir paminėtinas faktas yra tai, kad Helsinkio komisija padaugino ir išdalino visiems stebėtojams jų liepos 6 d. laišką Lietuvos viceministrai Rokui Bernotui, į kurį, deja, iki šiol nėra gavusi jokio atsakymo.

J.J.: Ką priminėte Helsinkio komisijai apie savo tėvo namą Palangoje neatgavimą?

V.Š.: Atvirai papasakojau, kad jau aštuonerius metus klibinu biurokratų duris ir visur sutinku akmeninę sieną. Sakiau, kad kreipiausi ir raštiškai, ir asmeniškai į visus Kultūros ministrus, į Ministrus Pirmininkus, į Seimo Pirmininką ir į abu Prezidentus.

Bet nė iš vieno nesulaukiau nei pagalbos, nei raštiško atsiliepimo.

Mano namų Palangoje keliuose kambariuose lyg tai įrengtas muziejus. Tačiau iš tikrųjų 15 kambarių yra pertvarkyti į vasarą tinkaamas patalpas. Jas naudoja Kultūros ministerijos ir Nacionalinio muziejaus personalas. Kartais šios patalpos išnuomuojamos ir amerikiečiams turistams. Tai prieštarauja net dabartiniam Lietuvos įstatymams. Tačiau ministerijos pareigūnai nekreipia dėmesio, lyg tie įstatymai – ne jiems surašyti. Papasakojau ir apie tai, kad praeitą vasarą buvau gavęs gudriai surašytą laišką iš viceministro Naglio Puteikio, kuriame jis lyg tai sutiktų man grąžinti didįjį namą, jeigu jiems leisčiau pasilikti mažąjį – pertvarkytą garažą. Atsiliepiau tiesiai pačiam Kultūros ministrai Sauliui Šalteniui, kad sutikčiau leisti jiems pasinaudoti mažuoju namu, tačiau iš ministro nesulaukiau atsakymo. Teko girdėti, esą mano laiškas ministerijoje yra "pradingęs".

Taip pat pranešiau, kad net neatsižvelgdama į savo viceministro N. Puteikio pažadą grąžinti didįjį namą,

(Nukelta į 12 psl.)

SKELBIMAS

Studentų ateitininkų sąjungos Centro valdyba

nuoširdžiai kviečia visą universitetinio amžiaus jaunimą atšvęsti mokslo metų pabaigą ir sutikti vasaros šilumą gražioje gamtoje ir studentiškoje aplinkoje,

**Dainavos stovyklavietėje (Mich. valst.)
gegužės 21 - 23 dienomis**

Praleisite malonų savaitgalį kartu su draugais ir pajusite tikrą Dainavos stovyklavietės ateitininkišką dvasiją. Programa prasidės ankstyvą šeštadienio rytą. Todėl siūlome atvykti penktadienio vakare.

Savaitgalio kaina – \$40, jeigu užsiregistruosite iki gegužės 17 d. (pirmadienio), \$50 – jeigu užsiregistruosite vėliau. Prašome registruotis pas Liudą Landsbergį tel. (708) 533-2022 arba elektroniniu paštu pas Elenutę Tijūnėlytę: ertijune@midway.uchicago.edu
Norėdami gauti išsamesnių žinių, skambinkite Mariui Polikaičiui (630) 257-2022.
Labai laukiame visų !!!

A.†A. MALVINA A. NEURIENĖ

Sulaukusi devyniasdešimt vienerių metų, 1999 m. balandžio 17 d. iškeliavo į Amžinąjį gyvenimą Malvina A. Neurienė (Neura).

Į Ameriką ji atvyko, būdama devyniolikos metų, kupina didelių vilčių, tvirtai apsisprendusi gyvenimo vertybėse, turėdama nesvyruojantį tikėjimą, kurį įdiegė ir savo dešimčiai vaikų. Nors per savo ilgą gyvenimą ji patyrė daug sunkių išbandymų, bet visada ištverė, net ir tada, kai kiti būtų suklupę. Visi jos vaikai, 31 vaikaitis, 20 pro-

vaikų ir 3 propovaičiai stengėsi perimti šios garbingos moters, gimusios tam, kad būtų Motina, išmintį ir ištvermę.

Ji buvo pagerbta kaip Auksinės žvaigždės motina (*Gold Star Mother*) Vietnamo karo metu, išrinkta *Medina* apskrities Metų motina, buvo *Ladies VFW auxiliary* garbės narė, o taip pat Lietuvos klubo bei *St. Martin of Toures* narė. Vienas iš jos sūnų – kapitonas Teodoras (*Theodore*) Neura tapo Vietnamo karo didvyriu.

Ji buvo *Theodore P.* (jau mirusio) mylima žmona, mylinti motina jau minėto kptn. *Theodore*, *Aldonos Duleba* (mirusios), *Joseph P. (Marlene)*, *Edward J. (Carolyn)*, *Adele Pontikos (James)*, *Peter J.*, *Aqua Witkowski (Michael)*, *Ruth Carroll (George)*, *Eileen Witner (Lawrence)* ir *Victor J.*, brangi močiutė ir promočiutė.

Po šventų Mišių *St. Martin of Toures* bažnyčioje, palaidota *Valley City, Ohio* kapinėse. Telaiko Viešpats jos sielą savo malonėje.

ŠVENTOJO JURGIO MISIJA

Kun. Juozas A. Bacevičius,
Šv. Jurgio parapijos
klebonas

Mano mieli bičiuliai Kristuje!

Kiekvienas iš mūsų nori būti žinomas pagal savo vardą. Nepažįstamiesiems mes prisistatome, pasakydami savo vardą. Pasijuntame reikšmingi, jei kas nors prisimena mūsų vardą. Pasijuntame užgauti, jei kas nors pamiršta mūsų vardą arba vadina mus kitu vardu. Kiekvienas turime skirtingus vardus. Lietuvių bendruomenėje vieni turi Lietuvos istorinius didvyrių vardus, kaip Gediminas arba Mindaugas, kiti – savo tėvų ar protėvių vardus. Šio šimtmečio pradžioje buvo mėgiami krikščioniškų šventųjų vardai, kaip Robertas, Juozapas, Jonas, Vilius ir pan. Šiandien daugelis tėvų parenka vardus savo vaikams pagal dabartinius didvyrius. *Jason*, *Ashley*, *Alex* ir *Heather* yra dabar mėgiami vardai.

Beaugdami mes pradeda domėtis, ką reiškia mūsų vardai. Krikščioniškieji var-

dai, kaip jau minėjau, yra parinkti pagal šventuosius. Mano vardas – Juozapas. Aš žinau, kad Juozapas buvo Marijos vyras ir Jėzaus tėvis. Šiandien jis yra žinomas kaip šventasis – Bažnyčios ir darbininkų globėjas.

Mūsų diecezijoje visos Bažnyčios yra pavadintos Šventųjų, Palaimintos Dievo Motinos arba Kristaus gyvenimo įvykių vardais. Bet ar daug žinome apie savo Bažnyčių vardus? Mes esame Klyvlendo Šventojo Jurgio parapijos nariai. Bet kiek žmonių iš tikrųjų žino, kas buvo šventasis Jurgis ir kada jis gyveno? Šventojo Jurgio statula čia, Bažnyčios priekyje, vaizduoja jį kaip karį, kuris nužudo slibiną. Toks Švento Jurgio atvaizdas yra daugiausia žinomas žmonėms. O kas gi jis buvo?

Šventasis Jurgis buvo Romos karys, kuris mirė ketvirtą šimtmečio pradžioje. Jis tapo krikščioniu ir mirė už savo tikėjimą. Bažnyčia dabar jį gerbia kaip kankinį. Jis yra mėgiamas šventasis tiek Vakarų, tiek ir Rytų bažnyčiose. Jis yra Anglijos šventasis globėjas. Jis tapo skautų ir skaučių šventuoju globėju. Jį pamėgo Lietuvos žmonių. Esu girdėjęs padavimą, kad jei saulė šviečia šventojo Jurgio dieną, Lietuvoje tais metais būna gausus derlius.

Yra daug legendų apie šventuosius, apie tai, kodėl

jie yra gerbiami. Tačiau mes visi turėtume žinoti, kas iš tikrųjų yra tie šventieji. Dabar garbinami šventieji kadaise buvo paprasti žmonės, kurie sugebėjo atlikti ypatingus darbus Dievo akivaizdoje. Jais tapo garsūs žmonės, kaip popiežiai, didieji mąstytojai, kaip šventas Augustinas arba šventas Tomas Akvinietis, kankiniai, kaip šventas Laurynas arba šventoji Cecilija. Jie buvo bažnyčių įkūrėjai, kaip šventasis Kirilas ir šventasis Metodijus, Jie buvo šventi vyrai ir moterys, kaip šventasis Kazimieras arba šventoji Pranciška Kabinė.

Šiandien mes pagerbiame savo parapijos globėją – šventąjį Jurgį. Nedaug apie jį žinoma, tačiau jo statulos simbolika mums labai daug pasako. Jis buvo karys, garbingas vyras, įtakingas ir gerbiamas. Jis tapo krikščioniu, stipria asmenybe, išdrįsusia savo padėtį visuomenėje paaukoti vardan tikėjimo į mūsų Viešpatį Išganytoją.

Šventojo Jurgio statulos rodo jį nužudantį slibiną, kuris senovėje buvo blogio simbolis. Tuo pabrėžiamas jo būdas, jo tikėjimas ir jo stipri valia. Tai savybės, į kurias mes žvelgiame su pagarba. Pajutę pagundą bei silpnumą, mes galime kreiptis į šventąjį Jurgį pagalbos, mes galime melstis, kad jis suteiktų mums stiprybės.

Šv. Jurgio parapijos choras.

E. Klimo nuotr.

A. † A.

DR. EDMUNDUI JUODĖNUI

mirus, Jo mylimai žmonai BIRUTEI ir šeimai siunčiame giliausią užuojautą ir kartu liūdime.

Aldona Sandargienė
Regina Snarskienė
Serafina Sukarevičienė

Ilgamečiui skyriaus nariui ir buvusiam pirmininkui FELIKSUI MASAIČIUI Amžinąbėn išlydėjusiam vienintelę savo dukrą

RITĄ

reiškiame gilią užuojautą.

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos
Los Angeles skyrius

Mylimai dukrelei

RITAI

per anksti apleidus šį pasaulį, mielą bičiulį FELIKSĄ MASAITĮ nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime.

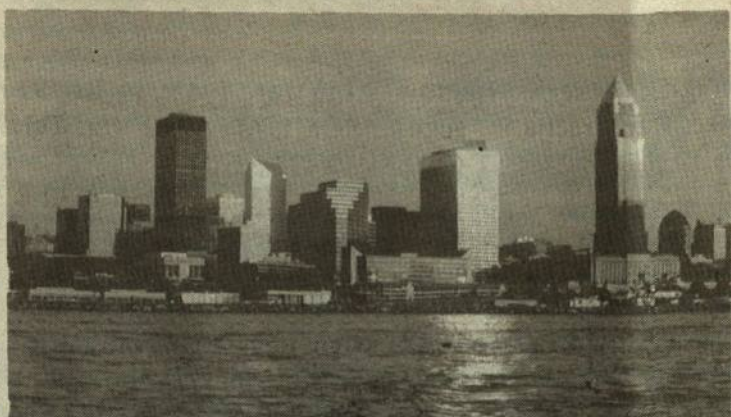
Liucija ir Antanas Mažeikos
Bronė ir Antanas Skiriai
Onutė ir Pranas Dovydaičiai
Grażina ir Juozas Raibiai
Janina Šišienė
Izabelė Oksienė
Rūta Sakienė
Petras Maželis

A. Vasys sekmadieniais sutinka į šv. Mišias besirenkančius parapijiečius, platina loterijos bilietus. J. Jasaičio nuotr.

Marytė Ežerskytė-Hudgins prie šv. Jurgio parapijos vargonų. E. Klimo nuotr.

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE RENGINIŲ KALENDORIUS

• GEGUŽĖS 7 d. planuotas Andriaus Mamontovo koncertas neįvyks. Muzikantai negavo įvažiavimo vizų.

• GEGUŽĖS 9 d. – šv. Jurgio parapijos Pirmos komunijos ir Motinos dienos apeigos.

• GEGUŽĖS 15 d. – loterija (Reverse Raffle) Lietuvių namuose. Pelnas skiriamas Lietuvių namų remontui.

• GEGUŽĖS 16 d., 11:30 val. ryto – LB Cleveland, OH apylinkės metinis susirinkimas Dievo Motinos parapijos konferencijų kambaryje.

• GEGUŽĖS 23 d., 4 v. p.p. Lietuvių namų valgykloje – poezijos vakaras. Dalyvauja Lietuvos Švietimo ir Mokslo ministras Kornelijus Platelis, Balys Auginas, Aurelija Balašaitienė ir D. Staniškienė.

• GEGUŽĖS 31 d., 8:30 val. ryto – Atminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios, pusryčiai. Rengia šv. Jurgio parapijos Katalikų karo veteranų 613-asis postas.

• BIRŽELIO 6 d. – Klyvlendo ateitininkų metinė šventė.

• BIRŽELIO 13 d. – Traгіškojo birželio (1941.06.14) paminėjimas. Rengia Klyvlendo Baltijiečių komitetas.

• LIEPOS 18 d., 11:30 val. ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šios parapijos sodyboje.

• RUGPJŪČIO 22 d. – Lietuvių klubo gegužinė Amerikos italų klube, toje pačioje vietoje, kaip ir 1998 m. Įvažiavimas iš Euclid g.

• RUGSĖJO 11 d. – "Tėvynės garsų" radijo programos 50 metų jubiliejus: banketas, minėjimas, koncertas.

• RUGSĖJO 25 d. – "Volungės" moterų choro koncertas. Rengia vyresniųjų skaučių "Židinys".

• SPALIO 9-10 d. – Lietuvių dienos, skirtos 100-osioms V. Kudirkos mirties metinėms. Rengia LB apylinkės taryba.

• SPALIO 16 d. – Baltijiečių bendravimo vakaras Lietuvių namuose. Rengia Klyvlendo Baltijiečių komitetas.

• LAPKRIČIO 14 d., nuo 11:30 v.r. iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos rudens festivalis.

• GRUODŽIO 18-19 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

• GRUODŽIO 24 d., 9:30 v.v. – bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.

IŠŠLUOK KIEMELĮ SUBATOJ – ATJOS BERNELIS NEDĖLIOJ

Žiemai pasibaigus, šv. Jurgio parapija dairosi talkininkų. Kviečiame savanorius atvykti šeštadieniais į talkas nuo 9 val. ryto. Jurginė didžiuojasi savo veikla bendruomenėje. Norime, kad ir jos sklypas bei kita nuosavybė būtų tvarkingiausia toje apylinkėje.

"The Sun Newspapers" savaitraštis neseniai atkreipė dėmesį į šv. Jurgio parapijos vietą elektroniniame tinkle – Web Site – ir įvertino ją "A" pažymiu. Anot šio savaitraščio, pravartu aplankyti Jurginės Web Site. Kas savaitę čia apsilanko per 300 asmenų. Mūsų adresas tinklalapyje: www.saintgeorgeparish.org

Ger. J.

Algis Penkauskas

Praėjo jau 27 metai, kai buvo pastatyti Lietuvių namai. Tai – gana ilgas laiko tarpas, per kurį namų priežiūrai ir remontui reikėjo skirti nemažai laiko ir pastangų. Tačiau jų buvo nepakankamai. Todėl atėjo metas mūsų namus atnaujinti.

Prieš porą metų išrinkti naujieji direktoriai po truputį pradėjo Lietuvių namus tvarkyti. Suremontuota viršutinė salė, patiesti nauji kilimai, pastatyti nauji šildymo ir aušinimo įrenginiai. Restorano virtuvei nupirkome naują, dviejų durų šaldytuvą maisto produktams laikyti. Ledų gamybos mašinai įstatėme naują kontrolės sistemą. Sutaisyta automobilių stovėjimo aikštelė, pasodinti nauji krūmai. Pastatą dengiančios apdailos lentelės jau buvo labai

perdžiūvusios ir pradėjo trūkinėti bei kristi. Suskilusių ir nukritusių vietoje pritvirtinome naujas ir visas sienas du kartus perdažėme specialiais dažais. Užbaigta daug kitų, smulkesnių remonto darbų. Daugelį jų atliko patys direktoriai savo jėgomis. Lėšos buvo naudojamos tik žaliavoms pirkti ir sumokėti už tuos darbus, kurių patys nepajėgėme padaryti. Lėšas namų remontui sukaupėme iš salės nuomos, 185th Str. festivalio pajamų bei specialios loterijos (Reverse Raffle).

Dar reikia perdažyti rūsiuose esančius kambarius ir pakeisti laiptų bei koridorių kilimus. Norėdami sutelkti lėšų šiems darbams, šiemet gegužės 22 d. vėl rengiame loteriją. Bilietus galima įsigyti Lietuvių namuose (tel. 216-531-2131) arba pas Vytą Apanavičių (tel. 216-481-4614). Jų kaina – 35 dol. Gausite skanią vakarienę ir gėrimus, gros šokių muzika. Be to, jei jus lydės laimė, galite laimėti ir pinigų. Maloniai praleisite vakarą lietuviškoje aplinkoje.

Lietuvių namų direktoriai kviečia visus Klyvlendo ir jo apylinkių lietuvius dalyvauti šioje loterijoje ir tuo prisidėti

prie mūsų namų atnaujinimo. Negalinčius tą vakarą atvykti, labai prašome padėti aukomis.

"DIRVAI" AUKOJO:

W.Simanas, Spring Hill, FL 65
B.Miklienė, St. Pete., FL ... 50
Dr.J.Sonta, Akron, OH 40
H.Bagdonienė, Oak Lawn, IL 35
D.Adomaitis, Oak Lawn, IL 25
A.Valavičius, Chicago, IL 25
Dr. J.Stankaitis, Chest., OH 20
J.Renkus, Santa Ana, CA ... 15
Dr.J.Salna, Portage, WI 15
B.Gasparaitis, Tamarac, FL.....10
J.Jurkūnas, Beverly S., IN 10
L.Kirkus, Palos Hills IL 10
L.Paskus, Canada 5
A.Suzelis, Newton Falls, OH 5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

* * *

Siunčiu kuklią auką "Dirvai", nes leisti laikraštį – didelės išlaidos. "Dirva" gerai atrodo, skaitau nuo pradžios iki pabaigos. "Redakcijos skiltis" - patraukli. Gaila, kad reikalai Lietuvoje nė kiek negerėja. Tačiau negalima prarasti vilties: bus geriau.

Bronė Miklienė

* * *

A. a. dr. Edmundo Juodėno artimieji Jokubs laidotuvių namų koplyčioje. G. Juškėno nuotr.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

Rita Staškutė-Zvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS | LIETUVA – 1999

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser - Įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas

V. R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530

DIRVA

Nuosavybės negražinimas – viena iš svarbiausių problemų

(Atkelta iš 9 p.)

Šiais metais Kultūros ministerija viename ministrų kabineto posėdyje bandė įkišti ir mano namus į taip vadinamą "Negražintinų pastatų" sąrašą. Kiek žinau, ministrų kabinetas tokį manevrą bent laikinai atmetė. Parodžiau, kokios negražios ir klatingos taktikos laikosi net ministerijos.

Helsinkio komisijai pateikiau visus faktus ne vien tik apie savo reikalus, bet ir apie kitų penkių asmenų problemas. Juo mažiau slėpsime negražius dabartinių valdininkų darbus, tuo bus geriau. Juk gerai žinoma, kad nesąžiningi pareigūnai labai norė-

tų, kad apie juos niekas nežinotų ir nekalbėtų.

J.J.: Įdomu, ar tarp šios apklausos dalyvių buvo lietuvių?

V.Š.: Buvo du Lietuvių bendruomenės nariai. Bet nei lietuviškų laikraščių žurnalistų, nei Lietuvos ambasados tarnautojų neteko pastebėti. Tikriausia ten sprendžiamos Lietuvos problemos nebuvo jiems įdomios.

J.J. Apgailestaujame, kad apie tai nežinojome iš anksto. Būtume paprašę savo atstovus dalyvauti. Dėkojame Jums už apsilankymą redakcijoje ir atvirą pokalbį.

VERTA APLANKYTI

Kultūros renginių tvarkaraštis

gegužės mėnesiui

Sudarė Gerardas Juškėnas

• Gegužės 9 d. 9 v.r. – 5 v. p.p. – Motinos diena – zoologijos sode. Visoms motinoms įėjimas nemokamas. Cleve Metroparks Zoo, 3900 Wildlife Way. Tel. 216/661-6500, Ext. 290.

• Gegužės 9 d. 2 v.p.p. – Motinos dienos pasivaikščiavimas. Mothers's Day Walking Tour. Lake View Cemetery, 12316 Euclid Ave. Tel. 216/421-2665.

• Gegužės 10 d. 10-11:30 v.r. – senolių iškyla – 2 my-

lios. Senior Seekers II. North Chagrin Nature Ctr. Sunset Ln. iš Rt. 91 (SOM), Mayfield Vlg. Tel. 440/473-3370.

• Gegužės 12 d. 5:30 v. p.p. – Moterų klubo naujų narių nemokama viešnagė. New Members Open House. Women's City Club, Mirror Room, University Club, 3813 Euclid Ave. Tel. 216/881-1101.

• Gegužės 13 d. 9-11 v.r. – 3 mylių iškyla paukščiams

stebėti. Spring Bird Hike. South Chagrin Reserv. Jackson Field, Miles Rd. tarp Rt. 91 (SOM) ir Chagrin River Rd., Bentleyville. Tel. 440/247-7075.

• Gegužės 13 d. 9:30-11:30 v.r. ir 1:30-3:30 v. p.p. – vaikų regėjimo ir suaugusių gliaukomos nemokamas tikrinimas. Preschool Vision & Adult Glaucoma Screening. Cleve Sight Ctr., 1909 East 101 St. Tel. 216/791-8118, ext. 277.

• Gegužės 14 d. 7:30 v.v. – Didžiausia A. Einšteino klaida? Einstein's Biggest Blunder? – The Case for a Cosmological Constant. CWR universiteto prof. dr. Lawrence Krauss paskaita apie Alberto Einšteino visatos viziją. Bilietai: \$8 suaugusiems, \$7 studentams ir senoliams. Cleve Museum of Natural History, 1 Wade Oval Dr., University Circle. Tel. 216/231-1177.

• Gegužės 15 d. 9 v.r. – 4 v. p.p. – meškeriojimo varžybos vaikams ir paaugliams. Kids Fishing Derby. Mill Stream Run Res. Wallace Lake. Registracija iki gegužės 12 d. Tel. 216/351-6300, ext. 5253.

• Gegužės 15 d. 10-12 v.r. arba 2-4 v. p.p. – luoto irklavimas Cuyahoga aukštupyje / Voyageur Canoe Paddle in the Upper Cuyahoga. Upper Cuyahoga River Eldon Russel Park, Geauga County (Green River Tavern Rt. 422) Mokestis – \$10. Registruotis tel. 440/248-2326.

• Gegužės 15 d. 10 v.r. – 4 v. p.p. – senolių sveikatos diena (nemokama programa). Senior Health Day. The Health Museum of Cleve. 8911 Euclid Ave. Tel. 216/231-5010.

• Gegužės 16 d. 9 v.r. – 4 v. p.p. – meškeriojimo varžybos vaikams ir paaugliams. Kids Fishing Derby. South

Chagrin Reserv. Shadow Lake. Registracija iki gegužės 12 d. Tel. 216/351-6300, ext. 5253.

• Gegužės 16 d. 9 v.r. – poros mylių iškyla ir pusryčiai parke. Breakfast in the Park. Garfield Park Nature Ctr. Red Oak Picnic Area, įvaž. iš Broadway Ave. Arba Turney Rd. Registracija nuo geg. 3 d. Tel. 216/341-3152.

• Gegužės 16 d. 2 v.p.p. – geologinė iškyla. Geology Walking Tour. Lake View Cemetery, 12316 Euclid Ave. Pradedama nuo Garfield paminklo. Tel. 216/421-2665.

• Gegužės 18 d. 7:30 v.v. nemokamas koncertas. Hillcrest Concert Band. Annual Spring Concert. Regina High School auditorium, 1857 Sl Green Rd., S. Euclid. Tel. 440/942-3944

• Gegužės 18 d. 10-11:30 v.r. – senolių 2 mylių iškyla. Senior Seekers II. North Chagrin Reserv. A.B. Williams Memorial Woods par-

king lot. Įvaž. iš Rt. 91 (SOM), Mayfield Vlg. Tel. 440/473-3370

• Gegužės 19 d. 4:30-8 v.v. – nemokamas senolių (55 m. ir vyresnių) vakaras džiunglių skyriuje. Senior Night in the Rain Forest. Cleve Metroparks Zoo, 3900 Wildlife Way. Tel. 216/661-6500, Ext. 290.

• Gegužės 20 d. 9-11 v.r. – 3 mylių iškyla paukščiams stebėti. Spring Bird Hike. South Chagrin Reserv. Jackson Field, Miles Rd. tarp Rt. 91 (SOM) ir Chagrin River Rd. Tel. 440/247-7075.

• Gegužės 21 d. 7:30-9:30 v.v. – Aliaskos filmas. Movie Night: Alaska. Kas trečią mėnesio penktadienį – nemokamas filmo seansas North Chagrin Nature Ctr. Sunset Ln. iš Rt. 91 (SOM) Mayfield Vlg. Tel. 440/473-3370.

(Pabaiga - kitame numeryje)

Motinos dienos

Anelė Pečkaitienė

TAVO VARDAS – MOTINA

Kada užaugam ir namus paliekam,
Nedrąsiai tariam ačiū ir sudie...
Ir Tavo akys visada mus lydi,
Sunkus atodūsis išsprūsta iš širdies...

Mes niekada iš Tavo atminties nedingstam
Ar saulė teka, ar nakties sapnai...
Tu, Mama, taip dažnai žvelgi į kelią
Kad mes sugrįšim, lauki ir žinai...

Tegu vingiuos mūsų kelias tolių toliais...
Savi vargai visas dienas užgoš,
Bet tėviškės gimtasis žiburėlis,
Nors jis jau buvęs, bet vis tiek vilios...

Mintims kai duodam laisvę – paukščio skrydį,
Išbraidom parugio ežias basi.
Radastos baltos rasą beria vos pražyde
O Tu, Motut, šypsais ir šiltą pieną mums neši...

Kaip buvo gera pas Tave, Motute,
Taip sava – jokių vylių ir klastų...
Visų čia prakaitu pelnyta duona
Skaniausia, nes iš tėviškės laukų.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

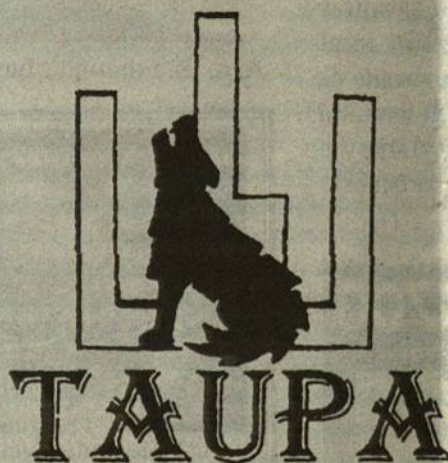
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

LITHUANIAN CREDIT UNION

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. – 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. – 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. – 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. – 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

